

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Sciences

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

**Problematika domácího násilí z pohledu
vysokoškolských studentů**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Studijní program: **SOCIÁLNÍ PRÁCE**

Autor: Barbora Paukeová

Vedoucí práce: doc. PhDr. Adéla Mojžíšová, Ph.D.

České Budějovice 2024

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci s názvem **„Problematika domácího násilí z pohledu vysokoškolských studentů“** jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby bakalářské práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé bakalářské s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 6. 8. 2024

.....

Barbora Paukeová

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat doc. PhDr. Adéle Mojžíšové, Ph.D., za vedení mé bakalářské práce, za cenné rady a podněty, dále za odborné poradenství, čas a trpělivost.

Dále bych chtěla poděkovat všem respondentům, kteří se podíleli na výzkumu mé bakalářské práce

A v neposlední řadě bych ráda poděkovala mé rodině a přátelům za oporu a trpělivost, během celého studia.

Problematika domácího násilí z pohledu vysokoškolských studentů

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zaměřuje na informovanost o problematice domácího násilí, které představuje závažný společenský a sociální problém ovlivňující životy mnoha jedinců a rodin. V teoretické části práce jsou popsány základní informace o domácím násilí, včetně jeho znaků, forem, typologie obětí a pachatelů, a mýtů spojených s tímto jevem. Dále je zde rozebrána pomoc obětem, prevence, a současná legislativa v České republice, která podporuje oběti domácího násilí. Práce také uvádí organizace a instituce, na které se oběti mohou obrátit.

Praktická část využívá znalosti z teoretické části a zaměřuje se na zjištění povědomí vysokoškolských studentů o domácím násilí. Cílem práce bylo zjistit znalostní faktory vysokoškolských studentů o domácím násilí. V práci je využita kvantitativní výzkumná strategie, která zahrnovala sběr dat pomocí vlastního dotazníku. Z dotazníku byly vybrány otázky, které byly následně obodované, aby na základě nich mohly být posouzeny znalosti studentů o této problematice. Data byla analyzována na základě těchto hypotéz-1. Znalosti studentů o domácím násilí závisí na studované fakultě. 2. Míra znalostí o domácím násilí je závislá na vlastní zkušenosti studentů s domácím násilím. 3. Vnímání dostatečnosti legislativní ochrany a pomoci obětem domácího násilí závisí na pohlaví. 4. Zájem o kurzy prevence na téma domácí a sexualizované násilí závisí na pohlaví. Výsledky výzkumu potvrdily všechny tyto hypotézy.

Výsledky bakalářské práce mohou být využity jako podklad pro zavedení preventivních programů pro studenty na téma domácího násilí. Mohou také upozornit organizace, které podporují oběti domácího násilí, aby ve větší míře dávaly vědět o své činnosti, aby se více dostaly do povědomí studentů.

Klíčová slova

Domácí násilí, Oběť, Násilník, Prevence, Pomoc obětem, Právní pomoc, Policie

The Issue of Domestic Violence from the Perspective of University Students

Abstract

This bachelor thesis focuses on awareness of the issue of domestic violence which represents a significant social problem affecting the lives of many individuals and families.. The theoretical part of the thesis describes basic information about domestic violence, including its characteristics, forms, typology of victims and perpetrators, and myths associated with this phenomenon. Additionally, it discusses victim support, prevention, and current legislation in the Czech Republic that supports victims of domestic violence. The thesis also outlines organizations and institutions that victims can turn to for help.

The practical part utilizes knowledge from the theoretical section and focuses on determining the awareness of university students about domestic violence. The aim of the thesis was to identify the knowledge factors of university students regarding domestic violence. The thesis employs a quantitative research strategy, which included data collection through a self-designed questionnaire. Selected questions from the questionnaire were scored to assess students' knowledge of domestic violence. The data were analyzed based on the following hypotheses: 1. Students' knowledge of domestic violence depends on the faculty studied. 2. The level of knowledge about domestic violence depends on the students' own experience with domestic violence. 3. The perception of the sufficiency of legislative protection and assistance for victims of domestic violence depends on gender. 4. Interest in prevention courses on the topic of domestic and sexualized violence depends on gender.

The results confirmed all these hypotheses and can be used, for example, as a basis for introducing preventive programs for students on the topic of domestic violence. They can also alert organizations that support victims of domestic violence to increase their visibility and awareness among students.

Key words

Domestic violence, Victim; Perpetrator, Prevention, Victim support, Legal assistance, Police

Obsah

Úvod.....	8
1 Domácí násilí.....	9
1.1 Znaky domácího násilí.....	10
1.2 Formy domácího násilí	11
1.3 Příčiny domácího násilí	16
1.4 Typologie obětí.....	18
1.4.1 Žena jako oběť	18
1.4.2 Muž jako oběť.....	19
1.4.3 Dítě jako oběť	19
1.4.4 Senior jako oběť.....	20
1.4.5 Osoba se zdravotním postižením jako oběť	20
1.5 Typologie pachatelů.....	21
1.6 Mýty o domácím násilí	22
2 Pomoc obětem.....	24
2.1 Domácí násilí v zákoně.....	24
2.2 Zákonná opatření – tři pilíře	24
2.3 Pomáhající profese, instituce a organizace	27
2.4 Prevence domácího násilí	29
2.4.1 Primární prevence	29
2.4.2 Sekundární prevence.....	29
2.4.3 Terciární prevence	30
3 Cíl a hypotézy	32
3.1 Cíl práce.....	32
3.2 Hypotézy.....	32
4 Metodologie výzkumu	32
4.1 Metody a techniky sběru dat.....	32
4.2 Charakteristika výzkumného souboru	33

4.3	Realizace výzkumu	34
4.4	Etika výzkumu	34
5	Výsledky	35
5.1	Popisná statistika.....	35
5.2	Výsledky testování hypotéz	56
6	Diskuze	61
7	Závěr	65
8	Seznam literatury (zdrojů)	67
9	Seznam obrázků.....	70
10	Seznam tabulek	70
11	Seznam příloh	71
12	Seznam zkratk	78

Úvod

Při výběru tématu bakalářské práce jsem přemýšlela o problematice, která mě bude zajímat a motivovat k neustálému zjišťování nových informací. Chtěla jsem si zvolit téma, jehož znalost mi bude užitečná i v mém osobním životě z hlediska prevence, a které mi případně otevře možnost pracovat s touto cílovou skupinou jako pomáhající profese po ukončení studia.

Téma bakalářské práce *Problematika domácího násilí z pohledu vysokoškolských studentů* jsem si vybrala, protože samotné téma „domácí násilí“ považuji za stále aktuální bez ohledu na rok, politickou či sociální situaci. Je to společenský problém, který může zasahovat do životů mnoha jedinců nezávisle na věku, pohlaví, sociálním statusu nebo kulturním zázemí. Přestože je domácí násilí společností výrazně negativně vnímaný fenomén, zdá se mi, že toto vnímání nemá vliv na četnost případů, která se stále rapidně navyšuje, zejména po pandemii Covid-19. Právě z tohoto důvodu jsem se osobně začala více zajímat o tuto problematiku, protože považuji za zásadní, aby společnost byla více informovaná a přistupovala k tomuto tématu s větším důrazem na prevenci. Podpora obětí domácího násilí je podle mého názoru složitá problematika, která vyžaduje koordinovanou spolupráci mezi státními institucemi, nevládními organizacemi a komunitami, aby byla zajištěna účinná ochrana a pomoc těm, kteří ji potřebují.

Možnost zaměřit se na skupinu vysokoškolských studentů ve spojitosti s domácím násilím jsem zvolila, protože považuji za klíčové, aby se mladá generace aktivně podílela na zlepšení povědomí o tomto problému. Podle mého názoru mají mladí lidé potenciál stát se nositeli změn ve společnosti a přispět k tomu, aby byla více informovaná a empatická. Mohou se podílet na boření zakořeněných mýtů, které brání obětem v hledání pomoci a společnosti v pochopení závažnosti tohoto problému. Jejich angažovanost a perspektivní myšlení mohou stát za zlepšením právní ochrany obětí domácího násilí.

Navíc má informovanost o domácím násilí přímý dopad na jejich vlastní partnerské vztahy. Mladí lidé, kteří jsou si vědomi znaků a důsledků domácího násilí, jsou lépe vybaveni k tomu, aby rozpoznali varovné signály a vyhnuli se tak nezdravým vztahům. Tímto způsobem mohou aplikovat získané znalosti do svého osobního života a přispět tím tak k budování zdravějších a bezpečnějších partnerských i rodinných vztahů.

1 Domáci násilí

Domáci násilí je v posledních letech poměrně často diskutovaný fenomén, avšak podle Ševčíka a Špatenkové (2011) tomu tak vždy nebylo, neboť v minulosti to bylo velice tabuizované téma, které bylo veřejností často přehlíženo.

Dle autorů se tento termín začal používat v sedmdesátých letech 20. století, kdy se domácí násilí ve společnosti nepovažovalo za nijak neobvyklý jev (Ševčík a Špatenková, 2011). Autoři Voňková a Oplatek (2015) uvádí, že byl jakousi normou ve společnosti, která byla nejčastěji provozována na ženách, o které se vědělo, ale nikoho nenapadlo se touto problematikou zabývat, nebo ji jakkoliv řešit, neboť většina zastávala názor „co se stane v rodině, zůstane v rodině“ (Voňková a Oplatek, 2015)

Později, s přibývajícimi případy se ukázalo, že se tato problematika netýká pouze nižších vrstev a žen, ale že tento problém sahá i do bohatých rodin, a že může postihnout kohokoliv (Cimrmannová, 2013).

Většina autorů se shodne na tom, že pojem domácí násilí je velice komplexní a neexistuje na něj jednotná uznávaná definice. Když se však podíváme na jednotlivé definice různých autorů, najdeme mezi nimi společné body, pod kterými bychom následně dokázali identifikovat formy a znaky domácího násilí. Tento fenomén lze tedy dle Ševčíka a Špatenkové (2011) popsat jako bezprávně vynucenou nadvládu, která se objevuje bez ohledu na věk, původ, rasu, gender, nebo jiné socioekonomické charakteristiky. Autoři uvádí, že domácí násilí je tedy aplikováno na kohokoliv z rodiny, ať už se jedná o dítě, manželku/ partnerku, manžela/ partnera nebo seniora skrze uplatňování kontroly a moci prostřednictvím fyzického násilí, psychického nátlaku, duševní tyranie, a to dlouhodobě a opakovaně (Ševčík a Špatenková, 2011).

Nejvíce mě zaujala definice od Cimrmannové (2013, s. 81), která výstižně popisuje, že *Domáci násilí lze vnímat jako narušení domova ve smyslu bezpečného prostoru v nejužším slova smyslu, kdy je uplatňování moci a kontroly přítomno v každodenním životě*. Cimrmannová (2013) dále v souvislosti s rodinným násilím uvádí, že právě rodina představuje nejvíce rizikové prostředí pro výskyt nežádoucího chování v kontextu násilného jednání. Důvodem je, že domov a rodina má pro většinu jedinců silný emoční dopad (Cimrmannová, 2013).

1.1 Znaky domácího násilí

Hlavní definiční znaky jsou podle většiny autorů podobné, ale každý přidává něco navíc. Vargová et al. (2008) uvádí jako znaky **opakování a dlouhodobost** a **eskalaci**. Čírtková (2008) zdůrazňuje **neměnnost rolí** (oběť x pachatel). Ševčík a Špatenková (2011) dodávají **násilí mezi osobami blízkými**. Buskotte (2008) pak jako hlavní znaky zmiňuje násilí **mimo kontrolu veřejnosti** a Bednářová et al. (2009) zmiňují **uplatňování moci a kontroly**.

Opakování a dlouhodobost – Čuhelová (2016) poukazuje na to, že jednorázové násilné činy nelze klasifikovat jako domácí násilí. U domácího násilí, si lze z dlouhodobého hlediska povšimnout různých etap, které tvoří svoji tzv. historii (Čuhelová, 2016). Čírtková (2008) zmiňuje dlouhodobý a opakovaný cyklus násilí, který se skládá z období napětí, výbuchu násilí a následného období "smíření" nebo „líbánek“. Tento cyklus často vede k tomu, že oběti mají potíže s opuštěním vztahu, protože během klidových fází může pachatel vytvářet falešný pocit bezpečí, což autorka považuje za nejvíc ničivé pro psychiku oběti (Čírtková, 2008).

Eskalace – Autoři Ševčík a Špatenková (2011) popisují domácí násilí jako neustále se stupňující jev, který začíná u verbálního urážení a graduje až k fyzickým útokům. Dle autorů je velmi nebezpečný, protože zvyšuje pravděpodobnost vážných zranění nebo dokonce úmrtí oběti. Navíc vytváří prostředí neustálého stresu a traumatu, které má devastující účinky na psychické a fyzické zdraví oběti (Ševčík a Špatenková, 2011). Autoři tvrdí, že rozpoznání a intervence v raných fázích domácího násilí jsou proto klíčové pro ochranu obětí a prevenci závažných následků.

Neměnnost rolí – Čírtková (2008) uvádí, že domácí násilí se vyznačuje jasně asymetrickým vztahem, ve kterém je zřetelně určeno, kdo je oběť a kdo pachatel. Buriánek et.al. (2023) zmiňuje, že některé studie ukazují, že role pachatele a oběti nejsou vždy jednoznačné. Proto se definice partnerského násilí v poslední době staly opatrnějšími a přesahují tradiční charakteristiky (Buriánek et.al., 2023).

Násilí mezi osobami blízkými – Ševčík a Špatenková (2011) tvrdí, že domácí násilí se týká osob, které jsou si blízké. Osoby, které mezi sebou sdílejí intenzivní emocionální vazby. Z tvrzení autorů o citovém poutu mezi obětí a pachatelem vyplývá, že i přes přítomný teror, zde může figurovat láska, závislost, nebo jiné silné pocity. Tato citová

propojenost může ztěžovat oběti odchod ze situace, protože se cítí zavázaná nebo zde vidí naději na zlepšení vztahu (Ševčík a Špatenková, 2011).

Dále autoři zmiňují, že v mnoha případech je mezi účastníky domácího násilí přítomna ekonomická vazba, ať už se jedná o společný majetek, nebo finanční závislost (Ševčík a Špatenková, 2011).

A jako poslední charakteristiku násilí mezi osobami blízkými Ševčík a Špatenková (2011) uvádí, že pachatelé a oběti jsou často zapojeni do stejného sociálního okruhu, ať už se jedná o rodinu, přátele nebo komunitu, což může být také jeden z důvodů proč neodejít (Ševčík a Špatenková, 2011).

Mimo kontrolu veřejnosti – Autoři Ševčík a Špatenková (2011) popisují, že domácí násilí se často odehrává v soukromí, jelikož pachatel a oběť sdílejí společné obydlí a domácnost (Ševčík a Špatenková, 2011). Tento jev se dle nich může vyskytnout i mezi osobami bez přístřeší, pokud jejich chování odpovídá charakteristickým znakům domácího násilí. Autorka Buskotte (2008) tvrdí, že soukromý charakter domácího násilí vede k nedostatku důkazů a svědků, tudíž je těžce prokazatelný.

Uplatňování moci a kontroly – Primárním cílem chování násilníka podle Bednářové et al., (2009) je získat nad obětí absolutní kontrolu a ovládnout její život. Což dle autorky zahrnuje nejen přímé násilí, ale i nenápadné manipulativní taktiky, které mají za cíl podkopat její sebedůvěru a nezávislost. Autorka dále popisuje násilníkovu snahu diktovat, jak by oběť měla trávit svůj volný čas, což může zahrnovat omezení jejich koníčků a zájmů. Dále se snaží kontrolovat její sociální vazby tím, že určuje, s kým se smí a nesmí stýkat, což vede k izolaci oběti od jejích přátel a rodiny. Tato kontrola může být natolik rozsáhlá, že se oběť postupně vzdává své vlastní identity a podřizuje se vůli násilníka, což může mít vážné psychické a emocionální dopady (Bednářová et al., 2009).

1.2 Formy domácího násilí

Pojem domácí násilí je vcelku zavádějící podle Buriánka et al. (2006), neboť dle něj problém spočívá v samotném slově „násilí“. Úzká definice násilí tento pojem omezuje pouze na násilí fyzického charakteru, jako je fyzické týrání nebo zneužívání.

V širší definici dle Kotkové (2014) získalo ty nejrůznější podoby, které jsou vzájemně spjaté a patří mezi ně základní a ty méně obvyklé formy, které nejsou ve společnosti tak

známé. Těm méně obvyklým formám domácího násilí se věnují například autoři Stočesová a Čáp (2020).

V drtivé většině případů ve vztahu násilníka a oběti podepisuje více forem najednou (Cimrmannová, 2013).

Dle Ševčíka a Špatenkové (2011) spojuje všechny formy jeden společný znak a tím je dosažení bezprostřední kontroly a autority nad druhou osobou a pocit bezmoci, kterou v ní vyvolá. K dosažení tohoto cíle využívají kombinaci několika, až kreativních způsobů, jak si druhého podmanit nejlépe do izolace od okolního světa (Ševčík a Špatenková, 2011).

Střílková a Fryšták (2009) uvádí základní formy domácího násilí:

- a. fyzické násilí,
- b. psychické / emocionální násilí,
- c. sexuální násilí,
- d. sociální násilí,
- e. ekonomické násilí,
- f. zneužívání „práv“ muže,

Stočesová a Čáp (2020) uvádí jako další formy domácího násilí

- g. materiální násilí,
- h. latentní násilí,
- i. stalking,

Daligand a Bedin (2014) ve své publikaci popisují, že dle nich by se měla mít napadená osoba hned při prvním násilném činu nebo jakékoliv jiné formě domácího násilí na pozoru, stejně tak její okolí. Autoři dále uvádí, že v případě, že agresorovo jednání bude prominuto a omlučeno, je jen otázka času, kdy bude opět jednat násilně. Často se dle nich stává, že právě ten první zlomový okamžik oběť velice brzy přejde a shledá ho jako banalitu. Mnohdy na něj zapomene, nebo si neuvědomí závažnost situace a podvědomě doufá, že se to nebude opakovat. Bohužel tímto jednáním dává zelenou dalšímu průběhu domácího násilí (Daligand a Bedin, 2014).

Dle Čírtkové (2014) je znalost forem domácího násilí a jejich projevů důležitá a potřebná k identifikování chování agresora. Je důležitá nejen pro sociální pracovníky, ale

především pro orgány činné v trestním řízení a pro policisty v případech vážného ublížení na zdraví (Čírtková, 2014).

Fyzické násilí

Tento způsob, kdy agresor za použití fyzické síly způsobí újmu oběti za účelem bolesti a fyzického utrpení, je dle Kotkové (2014) nejhrubší forma domácího násilí. Ševčík a Špatenková (2011) uvádí, že stopy násilí na těle jsou nejvíce zjevné ukazatele, že u oběti probíhá domácí násilí např. modřiny, spáleniny, fraktury apod., proto jsou relativně snadno prokazatelné v porovnání s ostatními formami. Je zde široké spektrum praktik, které agresor využívá. Autoři Stočesová a Čáp (2020) jmenují několik z nich jako např. škracení, údery rukou nebo předměty, vytrhávání vlasů a chlupů na genitáliích, kopání, kousání, svazování, pálení. Někdy se dle Ševčíka a Špatenkové (2011) stane, že následky dojdou do takové fáze, kdy je nutnost vyhledat oběti lékařskou pomoc např. v důsledku vnitřního krvácení. Mezi promyšlenější akty fyzického násilí autoři uvádí i neumožnění vyhledat lékařskou pomoc, cílená bezohlednost za volantem, nebo odpírání fyziologických potřeb jako je jídlo nebo spánek. V těch krajních případech končí usmrcením oběti (Kotková, 2014).

Psychické/ emocionální násilí

Většina autorů popisuje psychické a emocionální formy násilí za jedno a to samé, kromě Střílkové a Fryštáka (2009), kteří je uvádí každou zvlášť a popisují zde situace, které ostatní autoři shrnují do jedné kategorie. Ševčík a Špatenková (2011) zmiňují, že psychické násilí nezanechává na rozdíl od fyzického žádné evidentní známky násilného chování, tudíž je těžko prokazatelné při trestněprávním řízení. Fakt o tom, že psychické násilí má daleko horší dopad na sebeúctu a psychické zdraví sdílí Ševčík a Špatenková (2011) společně s Vágnerovou (2014), která je navíc přesvědčená o tom, že obě tyto formy jsou pro oběť nebezpečné a devastující, především v rámci psychického stavu oběti v budoucnosti. Dle Kotkové (2014) jsou psychické formy násilí ty nejběžnější, protože většinou doprovází jiné formy násilí a psychická újma na zdraví se tím o to více prohlubuje. Pikálková et al. (2015) dle výsledků výzkumu tvrdí, že psychické násilí je jev, který je předstupněm fyzického násilí a poté ho obvykle doprovází.

Ševčík a Špatenková (2011) rozděluje psychické násilí na neverbální a verbální. Mezi neverbální řadí např. ničení oblíbených osobních věcí. Mezi verbální řadí slovní urážení,

ponižování, patologická žárlivost, hanlivá pojmenování, věčná bezdůvodná podezírání, vyhrožování a soustavnou kontrolu nad obětí (Ševčík a Špatenková, 2011).

Sexuální násilí

Sexuálním násilím se rozumí útoky na sexualitu oběti, které jí mají ponížít a způsobit bolest proti její vůli (Jakobsen a Råkil, 2017). Jmenovitě sem dle stejných autorů patří faktické donucení k sexuálním praktikám, sledování a pořizování pornografie s absencí souhlasu oběti. Nekonsensuální pohlavní styk, styk s jinou osobou a jiné. V sexuálním násilí dle Kotkové (2014) nemusí jít jen o dosažení sexuálního uspokojení, může se jednat pouze o psychický nátlak, který v ohrožené osobě vyvolá ponížení a frustraci, např. skrze urážky o vzhledu intimních partiích, o délce, provedení apod. (Kotková, 2014).

Sociální násilí

Představuje dle autorů Střílkové a Fryštáka (2009) omezení nebo úplné odepření sociálních styků a jakéhokoliv kontaktu s přáteli i rodinou. Cílem je oběť zcela izolovat od okolního světa a mít nad ní bezprostřední kontrolu např. formou odposlouchávání hovorů, častým stěhování nebo také poštváním nejbližších proti ní (Střílková a Fryšták, 2009). Izolaci oběti se detailněji zabývá Conway (2007) kde poměrně obsáhle popisuje, že izolaci lze vytvořit i když spolu obě strany nesdílí domácnost. Dále zmiňuje, že působení izolace v kombinaci s psychickým týráním a neustálým přesvědčováním o méněcennosti oběti jenom umocní její frustraci a oběť se uzavře více do sebe. Člověk odříznutý od společnosti najednou nemá nikoho, kdo by ho přesvědčoval o opaku a oběť tak ztrácí sebeúctu a sebevědomí. Agresor má dle autorky ve zvyku stopovat oběť čas na každodenní povinnosti. Zmapuje si, kolik času oběť vynaloží k jednotlivým úkonům mimo domov a dá tak oběti časový interval, který jí nedovolí stihnout s někým navázat kontakt. Tím, že projeví nezájem o komunikaci proti sobě poštvě okolí jen proto, aby se stihla vrátit domů včas. Conway (2007) dále popisuje, jak je složité se jako oběť vymanit ze sociálního násilí a agresora opustit, neboť nemá přístup ke kontaktům, na které se obrátit. Dále autorka tvrdí, že sociální násilí souvisí zároveň s ekonomickým násilím, neboť oběť nedochází do zaměstnání, a tím nemá prostor pro vytvoření sociálních vazeb. Agresor má u oběti zaručenou závislost na financích (Conway, 2007).

Ekonomické násilí

Podstata ekonomického násilí je odříznout oběť od veškerých financí. Agresor odmítá poskytnout oběti dostatečný finanční prostředky a zabraňuje jí v osamostatnění např. znemožnění najít si zaměstnání a udržet si ho. Držet oběť ve finanční tísní ji oslabuje (Conway, 2007). Je tedy dle autorky nucena žádat o peníze a na úkor toho je poukazováno na její náročnost. Bez finančních prostředků se oběť dostává do pasti, která jí zabraňuje utéct, vyhledat pomoc a začít nový život. Ztrácí tak možnost dělat věci podle sebe bez vědomí agresora. (Conway, 2007; Stočesová a Čáp, 2020)

Zneužívání „práv“ muže

Pakliže se jedná o násilí páchané mužem na ženě, tak agresor dle Střílkové a Fryštáka (2009) vykazuje známky nadřazenosti a povýšeného chování, kdy si z oběti dělá služku a má neustálou tendenci jí připomínat její nižší hierarchické postavení (Střílková a Fryšták 2009).

Dle Vargové et. al. (2008) muži využívají svých privilegií k tradiční domněnce, že oni jsou automaticky hlava rodiny. I přesto, že se genderové role postupem času mění, někteří muži mají stále pocit výsadního práva na rozhodování o ostatních členech rodiny. Ženě se tak vytratí důvěra v sebe samou a ve vlastní schopnosti, což eskaluje k závislosti na partnerovi (Vargová et al., 2008).

Materiální násilí

Tato forma násilí spočívá v tom, že agresor cíleně ničí společný majetek nebo osobní věci oběti (Stočesová a Čáp, 2020). Agresor rozbíjí nábytek, pálí fotografie, ničí oblečení a osobní věci oběti tím, že je roztrhá nebo znečistí. Bohužel nejedná se pouze o ničení materiálních statků, v tomto případě je objektem ničení i například domácí mazlíček, ke kterému má oběť citové vazby (Stočesová a Čáp, 2020).

Latentní násilí

Tato forma v oběti zanechává paralyzující pocit neklidu v mezičase, kdy je agresor v klidném stavu (Stočesová a Čáp, 2020). Oběti pouhý strach z opakujícího se konfliktu narušuje běžné fungování, tvrdí autoři. Po celou dobu je oběť v tenzi, proto neustále monitoruje mentální rozpoložení agresora v domnění, že každou chvíli dojde k násilnému

jednání a v takovém případě podléhá v neúměrné míře přehnané sebekontroly (Stočasová a Čáp, 2020).

Stalking

V kontextu domácího násilí se dle Čírtkové (2014) jedná o dlouhodobé a opakované pronásledování oběti pachatelem, kterého oběť zná. Stočasová a Čáp (2020) uvádí, že se může jednat např. o ex-partnera a v takovém případě se lze dopouštět domácího násilí i bez společného sdílení domácnosti. Dále autoři uvádí, že stalking se objevuje i v průběhu aktuálního vztahu, kdy pachatel oběť tajně sleduje, monitoruje její reakce na uměle vytvořené situace, kdy jí posílá nevyžádané zprávy, anonymní milostné dopisy, výhrůžky apod. (Stočasová a Čáp, 2020).

1.3 Příčiny domácího násilí

Fischer a Škoda (2014) tvrdí, že stanovení příčin domácího násilí je složité, protože každý případ je unikátní a může se lišit v drobných nuancích. Nicméně dle autorů, tu je několik teorií, které se pokouší tento fenomén vysvětlit. Podle autorů Fischera a Škody (2014) to jsou teorie psychologické, biologické a sociologické. Ševčík a Špatenková (2011) navíc zmiňují ještě teorii feministickou. Autoři tyto teorie pojmenovávají jako jednofaktorové (Ševčík a Špatenková, 2011).

Psychologická teorie – Voňková a Spoustová (2016) vysvětlují psychologickou teorii jako zaměření se na osobnostní rysy a poruchy osobnosti násilníků, kde pozorují např., nízké sebevědomí, psychopatie a s tím spojenou míru empatie nebo impulzivnost. Tato teorie také zkoumá vliv traumat z dětství a naučená chování (Úlehlová et al., 2016).

Biologická teorie – Ševčík a Špatenková (2011) vysvětlují, že biologická teorie hledá pouze příčiny agrese nikoli příčiny domácího násilí. Dle Fischera a Škody (2014) zahrnuje studie o vlivu hormonů, neurotransmiterů a genetické predispozice na agresivní chování. Některé výzkumy prokázaly, že hladina testosteronu u mužů, má vliv na četnost a míru projevů agresivního chování (Fischer a Škoda, 2014).

Sociologická teorie – Podle autorů Ševčíka a Špatenkové (2011) se sociologická teorie zaměřuje na zkoumání domácího násilí prostřednictvím širších společenských a kulturních faktorů. Dle těchto autorů tato teorie zdůrazňuje, jak sociální prostředí a

kulturní kontext ovlivňují chování jednotlivců. Autoři popisují, jak společenské struktury mohou přispívat k násilí v rodinách. Důležitým faktorem je také výskyt a tolerance násilí ve společnosti, ve které jsou rodiny zasazeny. Pokud společnost akceptuje násilí ve veřejném životě, zvyšuje to tendence k domácímu násilí.

Jeden takový případ popisují autoři Kaur a Kaur (2023), v článku o domácím násilí páchaném na ženách popisují, že v Indii je situace ovlivněná patriarchálním uspořádáním společnosti a výraznou genderovou nerovností, což vede k nedostatečnému respektování lidských práv žen a častému výskytu domácího násilí. Tento problém nezahrnuje pouze otázky lidských práv, ale domácí násilí v Indii také představuje klíčový faktor v zanedbávání zdravotní péče. Domácí násilí se často nepovažuje za vážný problém, pokud nevede k vraždě nebo závažnému poškození zdraví oběti (Kaur a Kaur, 2023).

Feministické přístupy – Feministické přístupy podle Ševčíka a Špatenkové (2011) interpretují domácí násilí jako výsledek patriarchální společnosti. Tito autoři zdůrazňují, že domácí násilí je prostředkem, kterým si muži udržují moc a kontrolu nad ženami. Tato teorie se soustředí na analýzu genderových rolí ve společnosti (Ševčík a Špatenková, 2011).

Dále tu máme model, který je v současnosti preferován před výše zmíněnými jednofaktorovými teoriemi. Nazývá se ekologický model (Kotková, 2014). Zahrnuje různé úrovně vlivů, které mohou přispět k domácímu násilí. Tento model je rozlišen do několika úrovní, které ovlivňují jednotlivce a jeho chování (Kotková, 2014).

Zde je přehled a popis těchto úrovní podle Kotkové (2014).

Makrosystém – Podle Kotkové (2014) zahrnuje makrosystém kulturní, sociální a ekonomické hodnoty a normy. Tyto faktory formují rámec pro všechny ostatní úrovně a ovlivňují, jak jsou chápány a řešeny problémy, jako je domácí násilí. Makrosystém vysvětluje domácí násilí jako výsledek patriarchálního systému hodnot, kde je násilí proti ženám často tolerováno, protože ve společnosti stále panuje přesvědčení, že vůdčí role náleží pouze mužům.

Exosystém – Kotková (2014) tvrdí, že do exosystému spadá širší sociální prostředí, které ovlivňuje jednotlivce. Autorka jako příklady uvádí, pracovní prostředí, komunitní služby,

ale také nezaměstnanost nebo stres v práci, toto vše může podle autorky mít vliv na vznik domácího násilí.

Mikrosystém – tento systém Kotková (2014) popisuje jako nejbližší úroveň, která zahrnuje bezprostřední okolí jednotlivce, kde se odehrávají každodenní interakce. To zahrnuje rodinu, partnerské vztahy, přátele a pracovní prostředí (Kotková, 2014).

Ontogenetická rovina – jako poslední uvádí Kotková (2014) ontogenetickou rovinu, ve které je důležitá individualita a vývoj člověka. Tato rovina je značně ovlivněna jak genetickými predispozicemi, tak i mikrosystémem, ve kterém se dítě učí, jak fungovat ve společnosti (Kotková, 2016).

Je důležité připomenout, že přestože existují faktory, které mohou zvyšovat pravděpodobnost, že někdo bude násilný, tak to neznamená, že nemají nést odpovědnost za své činy. Za své jednání jsou plně zodpovědní oni sami a žádná vina nespadá na osobu, která je obětí násilí či zneužívání ať je důvod jakýkoliv. (Ferguson, 2023)

1.4 Typologie obětí

V současné době je nutné připustit, že domácí násilí může postihnout kohokoliv bez ohledu na rasu, věk, gender nebo sociální status (Čírtková, 2008). V partnerském násilí je dle Ševčíka a Špatenkové (2011) zásadní uznat, že domácí násilí nepostihuje pouze heterosexuální páry, ale může se objevovat i u homosexuálních párů

Ševčík a Špatenková (2011) uvádí, že domácí násilí často vzniká mezi partnery, muži a ženami, protože dobře znají jeden druhého, včetně svých slabín a citlivých míst. Tato znalost může být zneužita k manipulaci a ubližování, což vytváří prostředí, ve kterém se násilí snadno rozvine a přetrvává (Ševčík a Špatenková, 2011).

Ženy a děti dle Pikáلكové et al. (2015) patří do skupiny nejvíce zranitelné oběti.

1.4.1 Žena jako oběť

Ženy představují významnou skupinu obětí domácího násilí, které se vyskytuje napříč různými kulturami a socioekonomickými vrstvami (Ševčík a Špatenková, 2011). Pikáلكová et al. (2015) ve své publikaci uvádí výsledky výzkumu, kde tvrdí, že nejvyšší riziko výskytu domácího násilí, se u ženy pohybuje mezi 18-39 rokem života, načež

s přibývajícím věkem riziko klesá. Čírtková (2020) uvádí devastující dopad na fyzické a psychické zdraví žen. Může vést k vážným zdravotním problémům, jako jsou chronické bolesti, úzkost, deprese, posttraumatická stresová porucha a v nejhorších případech i smrt. Psychologické následky mohou dle autorky zahrnovat nízké sebevědomí, pocity bezmoci a izolace, což dále ztěžuje schopnost obětí hledat pomoc a vymanit se z násilnického vztahu (Čírtková, 2020).

1.4.2 Muž jako oběť

Domácí násilí na mužích je dle Čech et al. (2011), který se neobjevuje tak často, neboť je dost přehlíženým problémem. Upozorňují, že muži často naráží na překážky při hledání pomoci kvůli společenským normám a stereotypům, které vedou k pocitům studu a obávají se, že nebudou bráni vážně (Čech et al., 2011). Dále kolektiv autorů uvádí, že se najdou zřídka případy, kdy i muži mohou čelit fyzickému násilí, i když v častějších případech dochází k násilí emocionálnímu od svých manželek či partnerek, které nad ním chtějí převzít kontrolu a ponižovat ho (Čech et al., 2011). Čírtková (2020) ve své publikaci vychází z předpokladu, že míra fyzických následků je malá, ale i drobné násilí na mužích může zanechat mnoho psychických následků (Čírtková, 2020).

1.4.3 Dítě jako oběť

Nejohroženější skupinou, které se týká domácí násilí jsou děti (Paprsteinová et al., 2019). Domácí násilí na dětech je dle autorů závažným problémem, který má dlouhodobé a dalekosáhlé následky na fyzické i psychické zdraví dítěte. Tito autoři v případě domácího násilí uvádí, že je může ovlivňovat buď přímo nebo nepřímo (Paprsteinová et al., 2019).

Přímá oběť znamená, že dítě je přímo cílem násilného chování. Jedná se o situace, kdy je fyzicky, psychicky nebo sexuálně napadáno rodičem nebo opatrovníkem (Paprsteinová et al., 2019). Sochůrek et al., (2013) v této situaci podotýká, když je dítě přímou obětí domácího násilí, a dochází k týrání, zneužívání a zanedbávání, v takovém případě hovoříme o syndromu CAN. V roce 1992 podle Střílkové a Fryštáka (2009) byl definován poprvé tento syndrom Zdravotnickou komisí Rady Evropy .

Nepřímá oběť znamená, že na dítěti není provozováno domácí násilí, ale je přítomno v situacích, kdy se ho dopouští jeden z rodičů na tom druhém (Paprsteinová et al., 2019).

Autoři tvrdí, že oba případy negativně ovlivňují mravní vývoj dítěte, včetně psychických problémů, problémů ve škole a později také ve vztazích, kde hrozí, že si děti osvojí podobné vzorce chování jako má agresor nebo oběť a tím tak naruší celkovou kvalitu života (Paprsteinová et al., 2019)

Ševčík a Špatenková (2011) popisují, že děti, které jsou závislé na dospělých, mohou být zranitelnější vůči fyzickému, emočnímu nebo psychologickému zneužívání. Pachatelé, často rodiče nebo opatrovníci, využívají své moci a autority k manipulaci a kontrole nad nimi.

1.4.4 Senior jako oběť

Čech et al., (2011) uvádí, že ve většině těchto případů se domácího násilí dopouští děti seniorů, tudíž se i složitě prokazuje, neboť je pro oběti bolestivé o tom mluvit a stydí se. Dle Ševčíka a Špatenkové (2011) senioři neoznamují domácí násilí z důvodu obav, co si okolí pomyslí o tom, jak vychovali své děti. Někdy však nejsou schopni rozpoznat, že k násilí dochází v důsledku výskytu nemoci postihující kognitivní funkce (Ševčík a Špatenková, 2011). Úlehlová et. al. (2016) tvrdí, že mnoho seniorů poukazuje často na svůj věk, kdy jim už nezáleží na tom jak se k nim kdo chová „když tu přece už dlouho nebudou“, většina z nich nechce být svým dětem na obtíž. Kolektiv autorů dále uvádí, že senioři neoznamují domácí násilí z obavy, že jim nikdo neuvěří, nebo že budou umístěni do pobytových zařízení (Úlehlová et. al., 2016).

1.4.5 Osoba se zdravotním postižením jako oběť

Úlehlová et. al. (2016) uvádí, že osoby s fyzickým nebo mentálním postižením jsou zvláště zranitelné vůči násilí z několika důvodů.

Jako první důvod uvádí stav, kdy se oběti nemohou bránit před násilím kvůli **sníženým pohybovým schopnostem** odvrátit nebezpečí, jež jim druh jejich postižení neumožňuje. Jejich schopnost hledat ochranu a pomoc ve společnosti je velmi omezená, zvláště pokud mají pohybová omezení, jsou na invalidním vozíku nebo mají problémy s komunikací skrz rozumové indispozice. Sociální izolace navíc ještě více ztěžuje jejich možnosti se bránit (Úlehlová et. al., 2016).

Tentýž kolektiv autorů uvádí jako další důvod, velkou **závislost oběti na agresorovi**, který o oběť pečuje. Zmiňují, že zdravotně postižené osoby jsou často existenčně závislé na svých blízkých, nejen finančně a citově, ale i v rámci zajištění základních potřeb.

Rodina nebo pečovatelé jsou často jejich jediným spojením s vnějším světem (Úlehlová et. al., 2016).

Jako další důvod kolektiv autorů zmiňuje **komunikační bariéry** oběti se zdravotním postižením. Osoby se smyslovým nebo mentálním postižením mohou mít obtíže s komunikací, což zahrnuje neschopnost popsat týrající osobu nebo není schopna identifikovat nebezpečí (Úlehlová et. al., 2016).

Úlehlová et. al., (2016) jako další problém u osob se zdravotním postižením uvádí **důvěřivost a nedostatek zkušeností v mezilidských vztazích**. Mentálně postižené osoby jsou často důvěřivé a mají omezené zkušenosti. Jejich rozumová úroveň může zaostávat za fyzickým vývojem, což z nich činí méně důvěryhodné svědky a snadno ovlivnitelné jedince. Mají rovněž potíže s orientací v běžném životě a s vyjadřováním, co se jim stalo (Úlehlová et. al., 2016).

Nízké sebevědomí a omezená samostatnost jsou posledními z faktorů, který kolektiv autorů uvádí jako důvody, proč se osoby se zdravotním postižením potýkají s domácím násilím. Nízké sebevědomí, způsobené tělesným postižením, a neschopnost samostatně činit rozhodnutí u mentálně postižených osob přispívají k jejich zranitelnosti (Úlehlová et. al., 2016).

1.5 Typologie pachatelů

Podle Paprsteinové et al. (2019) mohou pachatelé pocházet z různých prostředí a mít velmi rozdílné osobnostní rysy, což ukazuje na širokou škálu potenciálních násilníků v rámci rodiny i mimo ni. Autorka uvádí, že násilníkem může být jakákoli osoba bez ohledu na míru inteligence, náboženské vyznání, pohlaví či sociální status. Podle Paprsteinové et al. (2019) jsou pachatelé domácího násilí charakterizováni vyvinutými obrannými mechanismy, které jim znemožňují vidět své chování objektivně, a mají sklon přenášet odpovědnost na ostatní. Klasifikace pachatelů domácího násilí podle Čírtkové (2008) je důležitá pro predikci vývoje násilného vztahu. Přestože dosud neexistuje obecně přijatá klasifikace, různé přístupy se snaží popsat specifické charakteristiky násilníků (Čírtková, 2008).

Mezi dva hlavní typy násilníků řadí Čírtková (2008) typ instrumentální a typ impulzivní.

Instrumentální typ násilníka je podle Čírtkové (2008) charakteristický svým antisociálním chováním a posedlostí ubližovat ostatním. Vykazuje agresivitu a krutost nezávisle na sexuálním vzrušení a má problémy nejen v partnerském vztahu, ale i v jiných oblastech života. Často se chová násilně vůči autoritám nebo rodičům (Čírtková, 2008).

Impulzivní typ násilníka Čírtková (2008) popisuje jako nekontrolovatelného jedince, jehož chování se v důsledku nabuzení z násilného incidentu změní na impulzivní. Má úzkostnou vazbu na partnerku a v ostatních sociálních kontaktech je spíše pasivní. V partnerském vztahu se projevuje silnými výbuchy agrese, které jsou následovány fázemi usmiřování (Čírtková, 2008).

Čírtková (2008) dále zmiňuje, že v praxi se osvědčila jednodušší a srozumitelná klasifikace, která pochází z diskusí mezi odborníky. Není sice založena na vědeckém výzkumu, ale v praxi je dle autorky užitečná. Zahrnuje následující typy násilníků:

Osoba dvojitá tvář, tento násilník dle Čírtkové (2008) vykazuje násilné chování pouze v soukromí vůči blízkým osobám, ale ve veřejném životě a zaměstnání působí bez problémů.

Obecně násilná osoba je dle autorky kombinací vztahového násilí s antisociálními sklony i mimo rodinu, což zahrnuje agresivní chování ve společnosti.

Domácí násilí může být úzce spojeno se závislostí na alkoholu, drogách, což vedlo k zavedení termínu **závislý násilník** (Čírtková, 2008).

Násilník s psychickou zátěží vykazuje podle této autorky výrazné symptomy poruch osobnosti, které zvyšují rizikovost jeho násilného chování (Čírtková, 2008).

1.6 Mýty o domácím násilí

Ve společnosti koluje několik mýtu o domácím násilí, které pak mají za následek zkreslené představy široké veřejnosti o tom jak vypadá oběť, pachatel nebo co je příčinami domácího násilí (Čírtková, 2020).

Čírtková et al. (2007) uvádí jak o mýtus, že "**domácí násilí, probíhá v sociálně slabých rodinách**" – pravdou dle autorky je, že materiální zabezpečení a úroveň vzdělání na nemají vliv na domácí násilí.

Dalším mýtem dle Čírtkové (2020) je, že "**domácí násilí oběť vyprovokovala, takže si za to může sama**". Pravdou, kterou autorka uvádí je, že agresora může vyprovokovat jakákoliv drobnost k násilnému jednání, avšak nejedná se o přímý spouštěč (Čírtková, 2020)

Dále stejná autorka uvádí dezinformaci, že "**oběti domácího násilí mohly agresora dávno opustit, kdyby chtěly**" – pravdou je, že odejít z násilnického vztahu je často velmi komplikované a nebezpečné. Oběti čelí mnoha překážkám, včetně hrozby zvýšeného násilí, ekonomické závislosti a nedostatku podpory (Čírtková, 2020).

"**Alkohol a drogy způsobují domácí násilí**" – Ačkoliv alkohol a drogy mohou násilí zhoršit, nejsou jeho hlavní příčinou. Návykové látky jsou považovány za spouštěč domácího násilí (Čírtková, 2020). Vargová et al. (2008) se setkala s názorem oběti, která tvrdila „, kdyby manžel nepil, tak by mě nebil“.

Mýtus, který uvádí Vargová et al. (2008) popisuje, že Čírtkové et al. (2007) "**okolí by se nemělo plést do jejich soukromých záležitostí**" – pravdou je, že účinnou pomocí, aby tyto záležitosti nezacházely příliš daleko, je k tomu zapotřebí, zájem a aktivita veřejnosti. Jedině tak má oběť šanci navázat spolupráci s dalšími institucemi, aby tak zamezila šíření následků (Vargová et al., 2008).

Mýtus o tom, že "**domácí násilí je nevyhnutelné**" – Čírtková et al. (2007) tvrdí, že přestože jsou v dětství na člověka přenášeny jisté vzorce chování, které na něj přenesla vychovávající osoba. Není pravidlem, že se tak nevyhnutelně bude chovat i ve vztahu. Kolektiv autorů doporučuje, pakliže si jedinec odnáší traumata z dětství a dokáže v rámci sebereflexe usoudit, že ho výrazně ovlivňují, doporučují vyhledat odbornou pomoc.

Dále existuje mýtus o typických vlastnostech oběti. Mnoho lidí z laické veřejnosti podle Čírtkové et al. (2007) věří, že oběti domácího násilí se stává jen člověk, který si nechá vše líbit. Tato představa je však mylná. Fráze "**nevypadá, že by ji někdo bil**" je zcela zavádějící, protože domácí násilí není vždy zřejmé a oběti mohou vypadat zcela normálně a funkčně na veřejnosti, zatímco za zavřenými dveřmi čelí násilí (Čírtkové et al., 2007).

Tentokrát se zaměříme na mínění laické veřejnosti o typických vlastnostech pachatele domácího násilí. Čírtková et al. (2007) tvrdí, že z pohledu okolí koluje mýtus, že "**pachatel násilí je snadno rozpoznatelný**", často popisovaný jako člověk s agresivním vzhledem a impulzivním chováním, případně jako osoba s nízkým sociálním postavením.

Tato představa je však nesprávná. Pachatelé domácího násilí mohou pocházet z různých společenských vrstev, mohou mít úspěšnou kariéru, být oblíbeni ve své komunitě a na první pohled působit jako „normální“ lidé. Tento mýtus ztěžuje rozpoznání a odhalení násilníků "dvojitá tvář", protože jejich násilné chování je často skryté a projevuje se jen za zavřenými dveřmi (Čírtkové et al., 2007).

2 Pomoc obětem

2.1 Domácí násilí v zákoně

Domácí násilí je v české legislativě zakotveno v trestním zákoníku, konkrétně zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákon v aktuálním znění. V tomto zákoně je problematika domácího násilí označena jako "týrání osoby žijící ve společném obydlí" a je upravena v § 199.

V tomto zákoně jsou rovněž zahrnuty skutkové podstaty trestných činů, které mají vztah k domácímu násilí. Patří sem například §354 trestního zákoníku, který se zabývá "nebezpečným pronásledováním" (stalking), a § 353 trestního zákoníku, který se věnuje "nebezpečnému vyhrožování" (Ježková a Voňková, 2017).

2.2 Zákonná opatření – tři pilíře

Střílková a Fryšták (2009) poukazují na zákon č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím. Tento zákon sám o sobě neobsahuje konkrétní ustanovení, ale vedl k zásadnímu posunu v přístupu k domácímu násilí. Autoři uvádějí, že díky této novelizaci a následným změnám v dalších zákonech byla vytvořena intervenční soustava na jejímž základu stojí: Policie České republiky, intervenční centra a soudy (Střílková a Fryšták, 2009).

Policii České republiky jakožto první pilíř upravuje zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky v platném znění. Dle §44 uvedeném v tomto zákoně má příslušník policie pravomoc vykázat osobu, pokud existuje důvodná obava, že se tato osoba dopustí nebezpečného útoku proti životu, zdraví, svobodě, nebo zvláště závažného útoku proti lidské důstojnosti. Vykázání může být nařízeno i v případě, že osoba, která je vykázána, není přítomna. Tento zákaz trvá 10 dní a nemůže být zkrácen ani se souhlasem ohrožené osoby. Pokud během této doby podá ohrožená osoba návrh na předběžné opatření, může být doba vykázání prodloužena až do doby, kdy soud rozhodne o tomto návrhu. Policista musí informovat obě zúčastněné osoby (vykázanou a ohroženou) o vykázání ústně a

předat potvrzení o vykázání, které obsahuje všechny podstatné informace včetně vymezení vykazaného prostoru, totožnosti obou osob, a práva a povinnosti vykazané osoby. Pokud vykazaná osoba potvrzení nepřijme nebo jej nepodepíše, musí policista tuto skutečnost zaznamenat. Pokud vykazaná osoba není přítomna, policista jí poskytne informace o jejích právech a povinnostech při prvním kontaktu a informuje ji, kde může potvrzení o vykázání vyzvednout. Pokud vykazaná osoba nesouhlasí s vykázáním, může podat námitky buď na místě, nebo do 3 dnů písemně příslušnému krajskému ředitelství. Toto ředitelství následně přezkoumá, zda byly podmínky pro vykázání splněny, a v případě, že nebyly, vykázání ukončí a oběma stranám oznámí své rozhodnutí.

Podle §45 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky v platném znění, má vykazaná osoba několik povinností. Je povinna okamžitě opustit prostor, který byl policistou vymezen v potvrzení o vykázání. Dále se musí zdržet vstupu do tohoto prostoru a jakéhokoliv kontaktu s ohroženou osobou, a to jak osobního, tak i jakéhokoliv jiného typu komunikace. Kromě toho je povinna na výzvu policisty vydat všechny klíče od společného obydlí, které má v držení. Policista zároveň vykazanou osobu upozorní na důsledky, které mohou plynout z neplnění povinnosti vydat klíče.

Vykazaná osoba má dle tohoto zákona právo vzít si ze společného obydlí osobní věci, cennosti a doklady před tím, než opustí vymezený prostor. Může rovněž jednou navštívit obydlí za přítomnosti policisty, aby si vyzvedla věci potřebné pro její podnikání nebo profesi. O provedení vykázání může ověřit například telefonicky na tísňovém čísle 158 a má právo získat kopii úředního záznamu o vykázání na policejním útvaru.

Policista je povinen poskytovat vykazané osobě informace o pomoci a možnostech dalšího ubytování a vyžádat si od ní adresu pro doručování korespondence.

Podle §46 téhož zákona je policista povinen informovat ohroženou osobu o několika důležitých aspektech. Mimo jiné ji poučí o možnosti podání návrhu na vydání předběžného opatření podle zákona o zvláštních řízeních soudních. Dále ji seznámí s možnostmi využití psychologických, sociálních nebo jiných služeb určených pro oběti násilí. Policista také upozorní na možné následky uvedení vědomě nepravdivých údajů během vykázání.

Podle §47 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky v platném znění, policista určuje územní rozsah vykázání podle toho, jak je třeba chránit ohroženou osobu. V

případě, že vykázaní ovlivní provoz objektu nebo pracovní poměry vykázané osoby, policista neprodleně informuje příslušného provozovatele nebo zaměstnavatele, aby mohli přijmout potřebná opatření. Policista musí při vykonávání úkonů spojených s vykázaním zajistit přítomnost nezúčastněné osoby, pokud nehrozí nebezpečí z prodlení. Do 24 hodin od vykázaní zašle policista kopii úředního záznamu příslušnému intervenčnímu centru a soudu, který rozhoduje o návrhu na předběžné opatření. Pokud ve společném obydlí žije nezletilá osoba, informuje i orgán sociálně-právní ochrany dětí. Policista rovněž provede kontrolu dodržování povinností vykázanou osobou do 3 dnů od vykázaní a o všech provedených úkonech sepíše úřední záznam.

Intervenční centra – jako druhý pilíř upravuje zákon. č. 108/2006 Sb., Zákon o sociálních službách v platném znění. Dle §60a uvedeném v tomto zákoně na základě vykázaní osoby ze společného obydlí podle zvláštního právního předpisu je osobě ohrožené násilným chováním nabídnuta pomoc intervenčního centra nejpozději do 48 hodin od doručení kopie úředního záznamu o vykázaní. Pomoc intervenčního centra může být poskytnuta také na základě žádosti jiné osoby obývající společné obydlí s ohroženou osobou, nebo i bez takového podnětu, jakmile se intervenční centrum dozví o ohrožení. Intervenční centrum poskytuje služby formou ambulantní, terénní nebo pobytové.

Tyto služby zahrnují sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů, a řešení osobních záležitostí. V případě pobytových služeb zahrnují také poskytnutí ubytování a stravy, nebo pomoc při jejím zajištění.

Součástí poskytování těchto služeb je zajištění spolupráce a vzájemné informovanosti mezi intervenčními centry, poskytovateli sociálních služeb, orgány sociálně-právní ochrany dětí, obcemi, útvary Policie České republiky, obecní policií a dalšími veřejnými institucemi.

Soudy- třetím pilířem v případě ochrany oběti domácího násilí zasahuje v trestněprávním a občanskoprávním řízení. V jejich pravomoci je ukládat preventivní opatření, nebo alternativní tresty pro pachatele domácího násilí (Stočasová a Čáp, 2020)

Stočasová a Čáp (2020) uvádí, že předběžná opatření v případě domácího násilí umožňují soudu na základě návrhu ohrožené osoby vydat rozhodnutí o úplném zákazu kontaktu s obětí, včetně zákazu vstupu do společných prostor, přibližování se k místům, kde se oběť nachází (např. na pracovišti), a sledování oběti. Tato opatření platí po dobu jednoho

měsíce, s možností prodloužení až na šest měsíců. Mohou se také týkat úpravy péče o nezletilé děti, pokud hrozí, že by násilí mohlo být zaměřeno i na ně. Předběžná opatření se řídí zákonem č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, a zákonem č. 99/1963 Sb., občanským soudním řádem (Stočasová a Čáp, 2020).

Jako další zmiňují autoři Stočasová a Čáp (2020) občanskoprávní opatření, která zahrnují úpravy majetkových a rodinných vztahů, jako jsou rozvodová řízení, úprava vztahu ve věcech péče o děti, nebo zrušení společného nájmu skrze žalobu. Tyto spory se řídí zákonem č. 89/2012 Sb., občanským zákoníkem (Stočasová a Čáp, 2020).

Stočasová a Čáp (2020) také hovoří o přestupkových opatřeních, které zahrnují narušení občanského soužití a veřejného pořádku. Součástí těchto opatření je i povinnost násilníka účastnit se programů, které jsou zaměřené na kontrolu agrese. Tato opatření jsou upravena zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky, a zákonem č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích (Stočasová a Čáp, 2020).

Trestněprávní opatření se týkají trestných činů spojených s domácím násilím, jako je týrání osoby žijící ve společném obydlí, týrání svěřené osoby, znásilnění, ublížení na zdraví, vydírání, omezování osobní svobody, a vyhrožování. Tyto trestné činy jsou upraveny v zákoně č. 40/2009 Sb., trestním zákoníku (Stočasová a Čáp, 2020).

2.3 Pomáhající profese, instituce a organizace

Stočasová a Čáp (2020) uvádí v rámci spolupráce s institucemi **Orgány sociálně právní ochrany dětí**, které jsou zasahujícím orgánem v případě ohrožení nezletilých dětí.

Kotková (2014) ve své publikaci zdůrazňuje, že **zdravotníci** hrají klíčovou roli v poskytování pomoci a podpory obětem domácího násilí. Dále autorka uvádí, že jsou mnohdy prvními profesionály, s nimiž se oběť setkává v důsledku vážných zdravotních následků domácího násilí. Při kontaktu mezi zdravotníkem a obětí domácího násilí se podle autorky může stát, že ohrožené osoby zkreslují příčiny svých zranění, často z důvodu studu nebo strachu. Zdravotníci však mají jedinečnou schopnost identifikovat nesoulady mezi popisem zranění a skutečností. Pokud zjistí jasné nesrovnalosti, mohou obětem nabídnout možnost konzultace nebo je nasměrovat na organizace, které poskytují pomoc (Kotková, 2014).

Vargová et al. (2008) uvádí jako další pomáhající instituci **školu**. Dle nich je to instituce, která by měla identifikovat, zda u dítěte probíhá domácí násilí a pokud pedagog odhalí, že se v rodině vyskytuje tento problém, informuje příslušné orgány sociálně-právní ochrany dětí. Dále autoři v této souvislosti poukazují na proškolení pedagogů, aby byli informovaní o domácím násilí, aby se v rámci prevence zaměřovali na komunikaci s rodiči a dokázali tak identifikovat problém (Vargová et al., 2008).

Autorky Voňková a Spoustová (2016) uvádí jako pomáhající instituci **nestátní neziskové organizace**, jejichž činnost stát uznává a respektuje, neboť se tyto organizace také podílejí na vzdělávání veřejnosti a osvětových kampaních (Voňková a Spoustová, 2016). Jako neznámější v České republice uvádí autorky Voňková a Spoustová (2016) Bílý kruh bezpečí, který v rámci své činnosti poskytuje telefonickou krizovou pomoc a odborné sociální poradenství pro oběti domácího násilí (Voňková a Spoustová, 2016).

Dalším aktérem podílejícím se na pomoci obětem domácího násilí jsou **sociální služby**, které popisuje Paprsteinová et. al. (2019). V rámci sociálních služeb v publikaci zmiňují poradny poskytující pomoc obětem i pachatelům. Při prvním sezení s obětí je nabídnuto poradenství v sociálně-právní oblasti, při které se posoudí její aktuální situace a na základě těchto informací jsou doporučeny další kroky v podobě zajištění kontaktu s dalšími pomáhajícími subjekty (Paprsteinová et. al., 2019).

Stočasová a Čáp (2020) dále zmiňují **Probační a mediační službu**, která může rovněž přikázat účast v terapeutických programech a sledovat chování osoby, která byla označena za pachatele násilí.

2.4 Prevence domácího násilí

Ševčík a Špatenková (2011) zastávají myšlenku, že prevence je klíčová pro řešení problémů. Autoři rozlišují tři úrovně prevence: primární, sekundární a terciární. Dle nich je nezbytné zvýšit povědomí široké veřejnosti o problematice domácího násilí, neboť zaznamenali, že prevence dokáže efektivně zlepšit kvalitu života (Ševčík a Špatenková, 2011). Zvýšení informovanosti a citlivosti veřejnosti vůči domácímu násilí může přispět k lepší ochraně obětí a prevenci násilných situací. To vyžaduje spolupráci různých institucí, organizací a jednotlivců, kteří mohou poskytnout potřebné zdroje a podporu pro účinnou prevenci a intervenci (Ševčík a Špatenková, 2011).

2.4.1 Primární prevence

Zaměřuje se na prevenci domácího násilí ještě před jeho vznikem. Podle Ševčíka a Špatenkové (2011) může zahrnovat vytváření zdravého a podpůrného rodinného prostředí a šíření informací mezi veřejností. Vargová et al. (2008) uvádějí, že školy mohou hrát důležitou roli v primární prevenci u dětí tím, že mění jejich pohled na domácí násilí. Školy mohou zajišťovat vzdělávání o zdravých vztazích, podporovat rodinnou soudržnost a poskytovat zdroje a informace, které pomáhají předcházet násilí. Kolektiv autorů uvádí, že by se do vzdělávání kromě dětí měli zapojit i jejich rodiče, aby změna nastala i v rodinném prostředí dítěte (Vargová et al., 2008). Autoři Ševčík a Špatenková (2011) jako další příklady primární prevence uvádí práci na rodinných i přátelských vztazích, dále práci jednotlivce na vlastním sebevědomí a sebeúctě, aby každý znal svoji hodnotu a v případě vztahů znal své hranice (Ševčík a Špatenková, 2011).

2.4.2 Sekundární prevence

Sekundární prevence znamená dle Ševčíka a Špatenkové (2011) včasné rozpoznání a řešení problému. To zahrnuje rychlé a účinné zásahy, které zabraňují eskalaci situace a minimalizují negativní dopady. Ševčík a Špatenková (2011) uvádějí, že sekundární prevence může zahrnovat krizovou intervenci, kdy odborníci poskytují okamžitou pomoc, poradenství pro oběti a pachatele nebo přímou terapii zaměřenou na řešení konkrétních problémů (např. párová terapie) (Ševčík a Špatenková, 2011).

2.4.3 Terciární prevence

Terciální prevence se podle autorů Ševčíka a Špatenkové (2011) zaměřuje na zmírnění dlouhodobých následků domácího násilí a na zlepšení situace lidí, kteří tímto násilím již byli postiženi, přímo i nepřímo. Ševčík a Špatenková (2011) vysvětlují, že to může zahrnovat sociální rehabilitaci, která pomáhá obětem i pachatelům opět se začlenit do společnosti, a resocializaci zaměřenou na změnu násilného chování. Komplexní sociální opatření může zahrnovat poskytování bezpečného ubytování, sociálních dávek a další formy podpory, které pomáhají obětem obnovit jejich životy (Ševčík a Špatenková, 2011).

Brehaut (2019) ve svém článku popsala, že Centrum pro kontrolu prevence a nemocí (CDC) v USA vyvinulo sociálně-ekologický model, který ukazuje souhrn čtyř faktorů ovlivňujících výskyt domácího násilí (Brehaut, 2019).

Jako první uvádí Brehaut (2019) v rámci CDC individuální faktory, které se týkají osobních charakteristik jednotlivce. Zahrnuje sem věk, úroveň vzdělání, finanční příjem, užívání návykových látek a jeho historii (Brehaut, 2019).

Dále Brehaut (2019) popisuje vztahové faktory, které identifikují dynamiku a interakce mezi jednotlivcem a jeho nejbližšími lidmi (rodinní příslušníci, partner/ka, přátelé). Když jsou tyto vztahy napjaté nebo dysfunkční, může to zvyšovat riziko domácího násilí. Například konfliktní vztahy s partnerem nebo negativní vliv vrstevníků mohou přispívat k výskytu násilného chování (Brehaut, 2019).

Jako další, velmi důležité uvádí Brehaut (2019) komunitní faktory, které zahrnují širší okolí a prostředí, ve kterém jedinec žije. V rámci komunity v místě bydliště to mohou být sousedské vztahy, dále vztahy v zaměstnání a u dětí to může být škola. Bezpečné a podporující komunitní prostředí může hrát klíčovou roli v prevenci násilí. Naopak, komunitní prostředí s vysokou mírou kriminality, chudoby nebo sociální izolace může zvyšovat riziko domácího násilí (Brehaut, 2019).

A jako poslední Brehaut (2019) zmiňuje společenské faktory, které se týkají širších podmínek a politik, které ovlivňují celou společnost. Brehaut (2019) píše, že CDC sem zahrnuje zdravotní, ekonomické, vzdělávací a sociální politiky. Tyto faktory vytvářejí

prostředí, ve kterém lidé žijí, a mohou mít buď pozitivní nebo negativní vliv na výskyt domácího násilí.

Tento model podle CDC, který Berhaut (2019) popisuje, navrhuje provádět změny každého faktoru samostatně i společně prostřednictvím vzdělávání, tréninku životních dovedností, preventivních programů a změn politiky k prevenci domácího násilí (Berhaut, 2019).

Vladova a Kuleva (2021) ve svém článku popisují mezinárodní signál pomoci, který se stal během pandemie Covid-19 inovací při pomoci obětem domácího násilí. Vladova a Kuleva (2021) zmiňují jak tento signál vznikl. Stojí za ním kanadská nadace pro genderovou spravedlnost a rovnost Canadian Women's Foundation, která v této těžké době v roce 2020 ve spolupráci s Women's Funding Network vytvořila tento „Signal for help”.

Vladova a Kuleva (2021) popisují, že se jedná o gesto ruky provedené osobou, která je ohrožena, nebo je obětí násilí. Autorky následně popisují možnosti, kde tento signál uplatnit, lze jej použít např. během videohovoru, ale také živě, při setkání se známými nebo mezi cizími lidmi, když je násilník v blízkosti oběti. Okolí by mělo okamžitě pochopit, že osoba je v nebezpečí, nebo se cítí ohroženě. Je to diskrétní alternativa k například signalizace po telefonu, když to z nějakých důvodů není možné.

Autorky Vladova a Kuleva (2021) apelují na to, když někdo signalizuje pomocí tohoto gesta, je důležité, aby byl okolím rozpoznán a neměl by být ignorován. V takovém případě by měl dotyčný vyhledat okamžitou pomoc (Vladova a Kuleva 2021).

Gesto se provádí následujícím způsobem viz. příloha č. 4

1. Zvedněte ruku s dlaní směrem ven a prsty roztažené.
2. Pak přehněte palec přes dlaň.
3. Nakonec složte prsty dolů přes palec, jako byste ho uzavírali v pěsti.

3 Cíl a hypotézy

3.1 Cíl práce

Cílem mé bakalářské práce bude identifikovat znalostní faktory vysokoškolských studentů o domácím násilí.

3.2 Hypotézy

Pro zpracování praktické části bakalářské práce byly stanoveny tyto hypotézy.

H1: Znalosti studentů o domácím násilí závisí na studované fakultě.

H2: Míra znalostí o domácím násilí je závislá na vlastní zkušenosti studentů s domácím násilím.

H3: Vnímání dostatečnosti legislativní ochrany a pomoci obětem domácího násilí závisí na pohlaví.

H4: Zájem o kurzy prevence na téma domácí a sexualizované násilí závisí na pohlaví.

4 Metodologie výzkumu

Tato kapitola se zaměřuje na metody a techniky využití při sběru dat, dále je zde popsán výzkumný soubor, samotná realizace výzkumu a v neposlední řadě etika výzkumu.

4.1 Metody a techniky sběru dat

V rámci praktické části mé bakalářské práce jsem se rozhodla využít metodu kvantitativního výzkumu k jehož realizaci byl vytvořen vlastní dotazník, jehož zpracování navazovalo na teoretickou část.

Při sestavování dotazníku jsem dbala na to, abych se vyvarovala veškerých chyb, které by posléze ovlivnily úspěšnost výzkumu. Dle Hricové et. al. (2023) je zásadní, aby tvůrce dotazníku jasně chápal, co se snaží otázkami zjistit, jaký je účel těchto informací a jak budou data následně využita. Upozorňuje na problém, když otázky nejsou podloženy relevantními fakty. Při vytváření vlastního dotazníku je důležité přihlídnout k tomu, aby byl v návaznosti na stanovený cíl a hypotézy výzkumu (Hricová et al., 2023).

Dotazník se skládal celkem z 24 otázek (viz. příloha č. 1). Byly zde využity převážně polootevřené a uzavřené otázky, dvě otázky s využitím Likertovy škály a jedna otevřená otázka, na kterou respondenti nemuseli povinně odpovídat, neboť dle doporučení Hricové et. al. (2023) je vhodné respondenta nevystavovat do situace, která by mohla snížit ochotu vyplnit dotazník.

Při vyhodnocování znalostí o domácím násilí z dotazníku, byly vybrány otázky viz. níže, u jejichž odpovědí bylo stanoveno bodové ohodnocení viz. tabulka č. 2.

Body získané za znalosti byly vypočteny na základě odpovědí na otázky č. 6, 7, 8, 11, 13, 14, 17, 21 viz. příloha č. 1.

V případě, že nebyly zatrženy všechny správné varianty odpovědi, byla přidělena poměrná část bodu viz. příloha č. 2.

Celkem tedy bylo možné získat maximálně 8 bodů. Závislost počtu získaných bodů na fakultě byla testována pomocí analýzy rozptylu a Tukeyho post-hoc testu. Závislost počtu získaných bodů na vlastní zkušenosti s domácím násilím byla testována pomocí Welchova t-testu. Závislost dvojice nominálních proměnných byla testována pomocí chí-kvadrát testu nezávislosti v kontingenční tabulce. Výpočty byly provedeny pomocí programu TIBCO STATISTICA, hladina významnosti pro rozhodnutí o nulové hypotéze činila 5 %.

4.2 Charakteristika výzkumného souboru

Výzkumný soubor byl tvořen ze studentů Jihočeské univerzity, dále respondenti. Rozhodla jsem se nerozlišovat jaký obor respondenti studují a zda jsou studenty bakalářského, magisterského, či doktorského studia. Rozhodující pro mě byla otázka, na jaké z 8 fakult Jihočeské univerzity respondent studuje, což bylo klíčové zjistit ke stanoveným hypotézám, abych následně mohla zkoumat jejich informovanost o zkoumané problematice. Přestože intenzivní sběr dat trval dva měsíce, podařilo se mi získat pouze 178 počtu respondentů, čímž se mi potvrdilo největší úskalí kvantitativní metody výzkumu, kterou zmiňuje Vojtíšek (2012) a tou je nízký počet respondentů. Výzkumu se účastnilo celkem 7 z 8 fakult z toho byla pro nízkou četnost respondentů vyřazena Fakulta rybářství a ochrany vod. Základní soubor tvořilo téměř 9000 studentů Jihočeské univerzity (JU, 2023). návratnost dotazníku činila 2 %.

4.3 Realizace výzkumu

Dotazník byl vytvořen v Google Forms, který sám vyhotovoval grafy z přijatých odpovědí a poté byly shromážděny v MS Excel.

Výzkum započal v květnu 2024, kdy jsem dotazník elektronicky rozeslala mezi studenty prostřednictvím sociálních sítí Instagram a Facebook skrz fakulní profily a skupiny studentů jednotlivých fakult.

Mezi způsoby dostat dotazník mezi co největší množství respondentů byla i možnost rozposlání prostřednictvím studijního oddělení. Tato možnost mi však byla umožněna pouze na Pedagogické fakultě. Tento způsob se ukázal jako nejvíce efektivní, neboť právě Pedagogická fakulta se v grafu vyobrazila s největším počtem respondentů.

Dotazník však nebyl rozeslán pouze online cestou. Rozhodla jsem se vypravit do kampusu Jihočeské univerzity, kde jsem pro dotyčné, kteří nejsou aktivní na sociálních sítích nebo je nemají v oblibě, zanechala na viditelných místech např. v kavárně nebo v knihovně vytištěné QR kódy s odkazem, který je nasměroval přímo na dotazník. Dále jsem se osobně pokoušela oslovovat studenty na místech, kde se nejvíce zdržují. Měla jsem tak možnost vidět zpětnou vazbu na zvolené téma, kdy největší zájem o danou problematiku projevovaly ženy.

4.4 Etika výzkumu

Je důležité, aby výzkumná data byla v souladu jak s právními, tak s morálními hodnotami. Proto zde máme etiku výzkumu, která se zabývá ochranou práv a důstojnosti všech, kteří jsou součástí výzkumného souboru (Zandlová et al., 2019).

V rámci zachování etických náležitostí, jsem se nechala instruovat Hendlem (2015), který klade důraz na to, aby nebylo při výzkumu opomíjeno přemýšlet nad etickými problémy, které se mohou objevit (Hendl, 2015). Proto jsem při vytváření dotazníku dbala na řádný úvod, který má poučit respondenty, že při účasti ve výzkumu bude zachována jejich anonymita, že je dotazník čistě dobrovolný a mohou z něj kdykoliv odstoupit bez udání důvodu. Na začátku jsem se představila a na konci uvedla svoji e-mailovou adresu, aby se měli respondenti případně na koho obrátit s dotazem. V úvodu byl taktéž zmíněn účel a téma dotazníku.

5 Výsledky

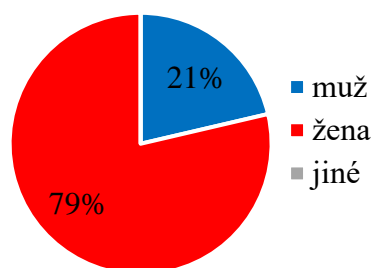
5.1 Popisná statistika

Otázka č. 1: *Identifikujete se jako?*

Na úvod jsem zvolila pro zajímavost základní otázku, jak se respondent identifikuje. Zde z obrázku můžeme vidět kolik mužů a kolik žen se do výzkumu zapojilo.

Na první pohled můžeme na obrázku č. 1 vidět znatelnou převahu žen a to 79 %, zatímco mužů pouhých 21%, což činí 140 žen a 38 mužů z celkového počtu 178 respondentů.

Jak jsem již zmínila v kapitole o realizaci výzkumu, tak jsem si už během sběru dat mohla osobně povšimnout, že o vyplnění dotazníku ohledně této problematiky jevíly větší zájem ženy než muži.

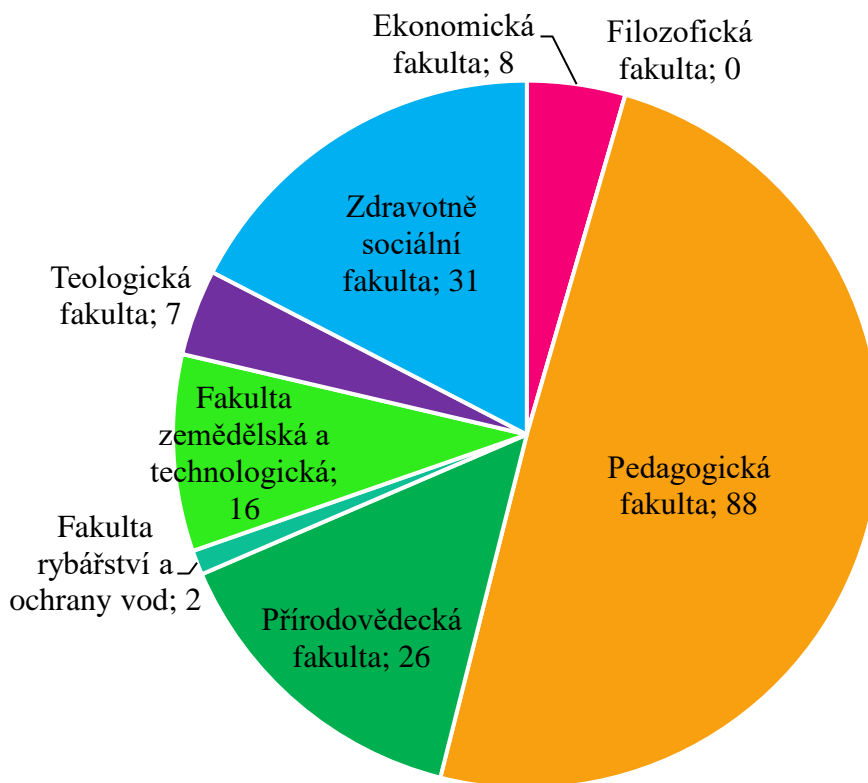
Obrázek č. 1: Pohlaví

Zdroj: Vlastní výzkum, 2024

Otázka č. 2: *Na jaké fakultě studujete?*

Následovala klíčová otázka, která byla podstatná pro stanovenou hypotézu. Z obrázku č. 2 si můžeme povšimnout největšího zastoupení 88 studentů z Pedagogické fakulty (72 žen a 16 mužů). Tento nárůst jsem objasňovala v kapitole realizace výzkumu, kdy mi studijní oddělení Pedagogické fakulty zajistilo rozeslání dotazníku mezi studenty prostřednictvím e-mailu, tudíž se dostalo mezi nejvíce studentů a výsledek byl tak neúspěšnější oproti ostatním fakultám. I přes to, že dotazník byl zveřejněn na sociálních sítích u všech fakult, k zástupcům z Filozofické fakulty se bohužel nedostal. Další slabší zastoupení můžeme vidět u Teologické fakulty, kde se zúčastnilo celkem 7 respondentů,

z toho 6 žen a 1 muž. Podobně na tom je zastoupení ekonomické fakulty, kde vyplnilo dotazník 8 respondentů z toho 7 žen a 1 muž, dále pak tu je Fakulta rybářství a ochrany vod, kde se vrátily vyplněné pouze dva dotazníky z čehož jeden vyplnil muž a jeden žena. O něco málo lépe na tom byla Fakulta zemědělská a technologická, kdy dotazník vyplnilo 16 respondentů (8 žen a 8 mužů). O poznání lépe na tom byla Přírodovědecká fakulta, jejíž zástupci vyplnili 26 dotazníků, z čehož větší zastoupení přišlo od dvaceti žen a šesti mužů. A nakonec tu máme Zdravotně sociální fakultu, která jako druhá vyplnila nejvíce dotazníků a to 31, z nichž byla opět většina žen, konkrétně 26 a 5 mužů.

Obrázek č. 2: Studovaná fakulta

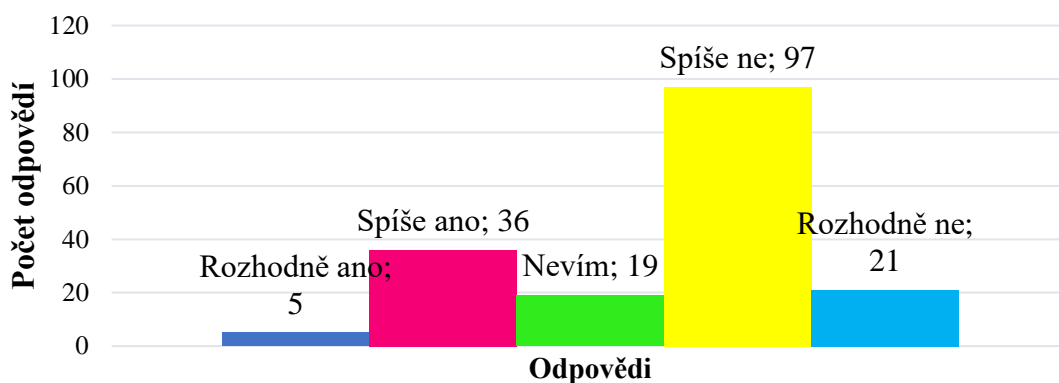
Zdroj: Vlastní výzkum, 2024

Otázka č. 3: *Myslíte si, že je společnost dostatečně informovaná o domácím násilí?*

U této otázky jsem se dotazovala respondentů na jejich vlastní názor o tom, jak si myslí, že je na tom naše společnost, co se týče informovanosti o domácím násilí a svůj pohled ať zaznamenají na Likertově škále.

Jak můžeme vidět na obrázku č. 3, nejčastější odpověď u této otázky byla „*Spíše ne*“, kdy 80 žen a 16 mužů si myslí, že naše společnost, má větší mezery ohledně informací o domácím násilí, 21 respondentů si zase myslí, že společnost rozhodně nemá dostatek informací o domácím násilí, mezi nimi je 5 mužů a 16 žen.

Dále tu máme úplně diametrálně odlišný názor od pěti respondentů (4 ženy a 1 muž), kteří se shodují, že společnost je dle nich dostatečně informovaná o problematice. Pozitivní pohled na informovanost společnosti má také 26 žen a 10 mužů, celkově tedy 36 respondentů, kteří označili „*Spíše ano*“.

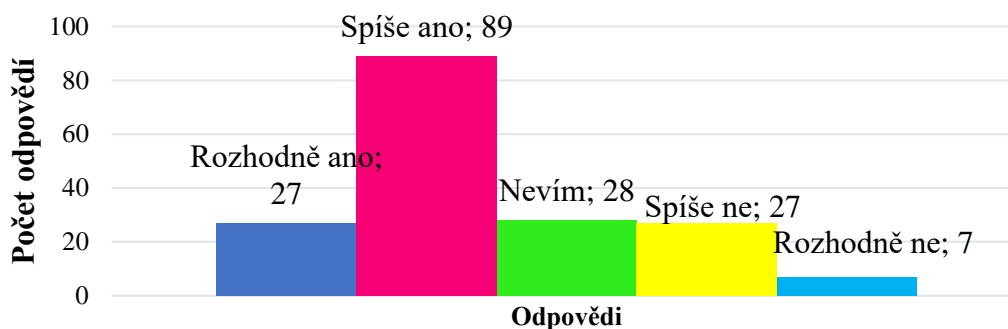

Obrázek č. 3: Informovanost společnosti o domácím násilí

Zdroj: Vlastní výzkum, 2024

Otázka č. 4: *Myslíte si, že vy osobně máte dostatek informací o domácím násilí?*

Tato otázka byla opět vytvořena na způsob Likertovy škály, kdy respondenti měli ohodnotit sami sebe, zda jsou dostatečně informováni o domácím násilí. Nejčastější odpovědí jak můžeme vidět na obrázku č. 4 je odpověď „*Spíše ano*“, kterou označilo 89 respondentů. Dále 27 respondentů si myslí, že jsou na tom ještě lépe s informovaností, naopak 7 respondentů odpovědělo „*Rozhodně ne*“, a 27 „*Spíše ne*“. A na konec zde máme 27 respondentů, kteří označili možnost „*Nevím*“.

Obrázek č. 4: Vlastní informovanost o domácím násilí

Zdroj: Vlastní výzkum, 2024

Otázka č. 5: Co je podle vás příčinou domácího násilí?“

Další otázka na respondenty se týkala příčin domácího násilí jak můžeme vidět na obrázku č. 5, kde respondenti měli možnost označit více odpovědí a v případě jiného názoru, který zde nebyl vypsán, tak byla možností i kolonka „jiné“.

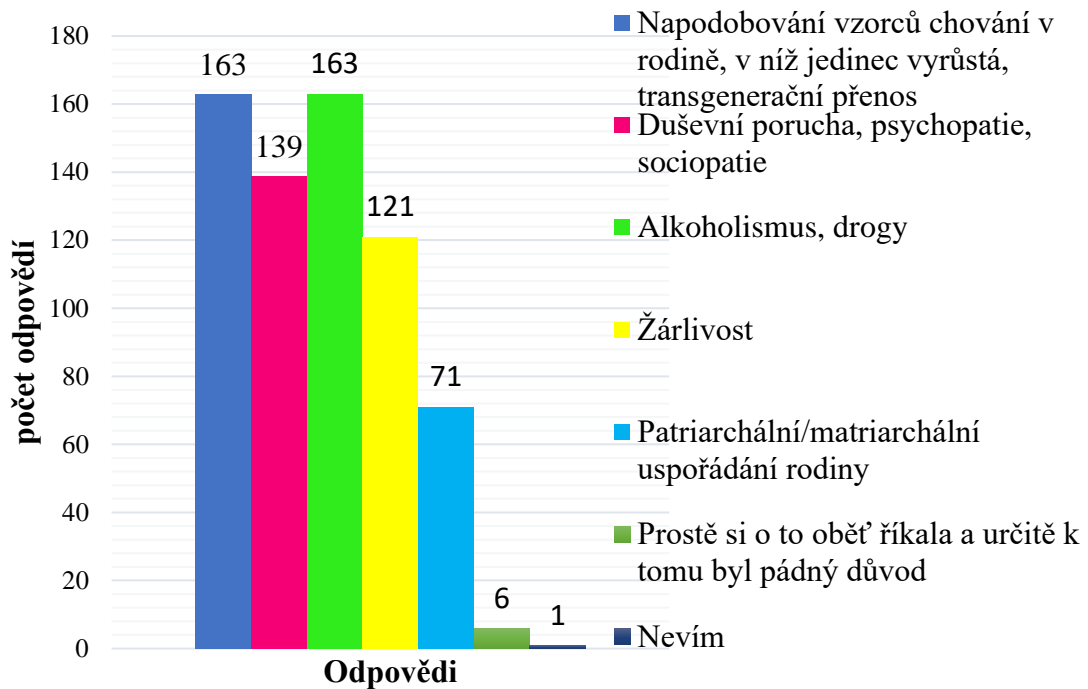
Možnosti k otázce jsem sestavovala z odborné literatury, kdy většina autorů, ze kterých jsem čerpala označila jako možné příčiny „*napodobování vzorců chování v rodině, v níž jedinec vyrůstá, transgenerační přenos*“, kterou správně označilo 163 respondentů. Dále pak „*duševní porucha, psychopatie, sociopatie*“ a jiné poruchy osobnosti, které označilo už o něco méně respondentů, konkrétně 139. Dále možnost „*patriarchální/matriarchální uspořádání rodiny*“, které označilo 71 respondentů.

Mezi možnostmi byly i odpovědi, které jsou pro většinu lidí matoucí, neboť dle autorů se neřadí mezi hlavní příčiny, nýbrž mezi spouštěče, které právě vyvolají násilné chování. Mezi nimi byl například „*alkoholismus, drogy*“, které označilo 163 respondentů, což je stejný počet jako u první možnosti. Stejně tak je na tom „*žárlivost*“, kterou označilo 121, tedy o něco méně respondentů, ale stále valná většina.

V závěru zde byla možnost „*prostě si o to oběť říkala a určitě k tomu byl pádný důvod*“. Tuto frázi označilo 6 respondentů. Většina autorů řadí věty podobného typu mezi mýty o domácím násilí, avšak, mezi respondenty se našel jeden s rozdílným názorem, který své objasnění právě k této větě napsal do kolonky „jiné“.

Respondent tvrdí: „*je to otázka, která tím, jak je napsaná, tak má emoční podbarvení. Je z ní cítit, že je to „špatná“ odpověď. Přitom je dost možné, že i bez patologií výše ze strany agresora, se oběť sama může chovat patologicky a provokativně tak, že i lidé, kteří mají i relativně malé sklony k násilí se k němu uchýlí i kdyby to jinak neudělali...*“.

Odpověď „nevím“ označil jeden respondent.

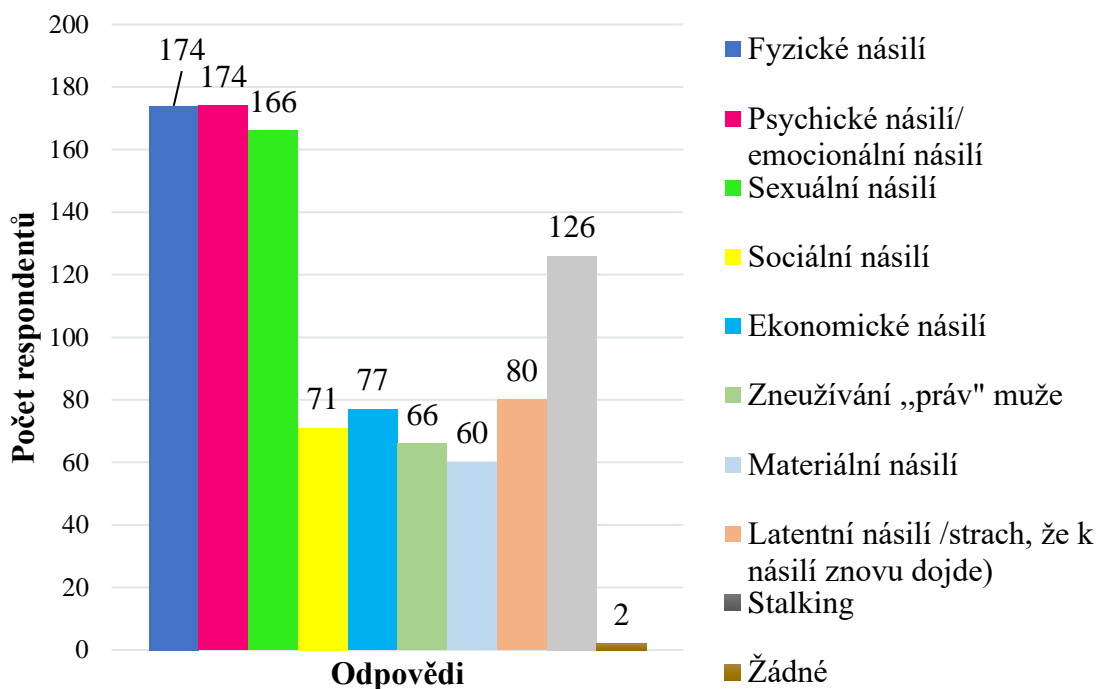
Obrázek č. 5: Příčiny domácího násilí

Zdroj: Vlastní výzkum, 2024

Otázka č. 6: Jaké formy domácího násilí znáte?

Následující otázka s rozsáhlou škálou možností, kterou můžeme vidět na obrázku č. 6 zahrnuje ty nejznámější, i ty méně známé formy násilí z odborné literatury. Tato otázka prověřuje respondenty, zda znají nějaké z těchto forem domácího násilí. Nejvíce respondentů označilo stejným počtem 174 „fyzické násilí“, a „psychické/ emocionální násilí“. Další nejčastěji zodpovězenou možností bylo „sexuální násilí“ s počtem 166 respondentů. Dále je tu „Stalking“, který označilo 126 respondentů.

A nyní přecházíme k těm méně známým formám, které nám dle obrázku č. 6 vyobrazují značný úbytek respondentů např. „sociální násilí“ s počtem 71, dále „ekonomické násilí“ 77, dále „zneužívání „práv“ muže“, načež dva muži z respondentů na to navázali a do kolonky „jiné“ napsali „zneužívání „práva“ žen, a jen dva z respondentů napsali, že neznají žádné z vyjmenovaných forem násilí.

Obrázek č. 6: Formy domácího násilí

Zdroj: Vlastní výzkum, 2024

Otázka č. 7: Jaké znaky jsou podle vás charakteristické pro domácí násilí?

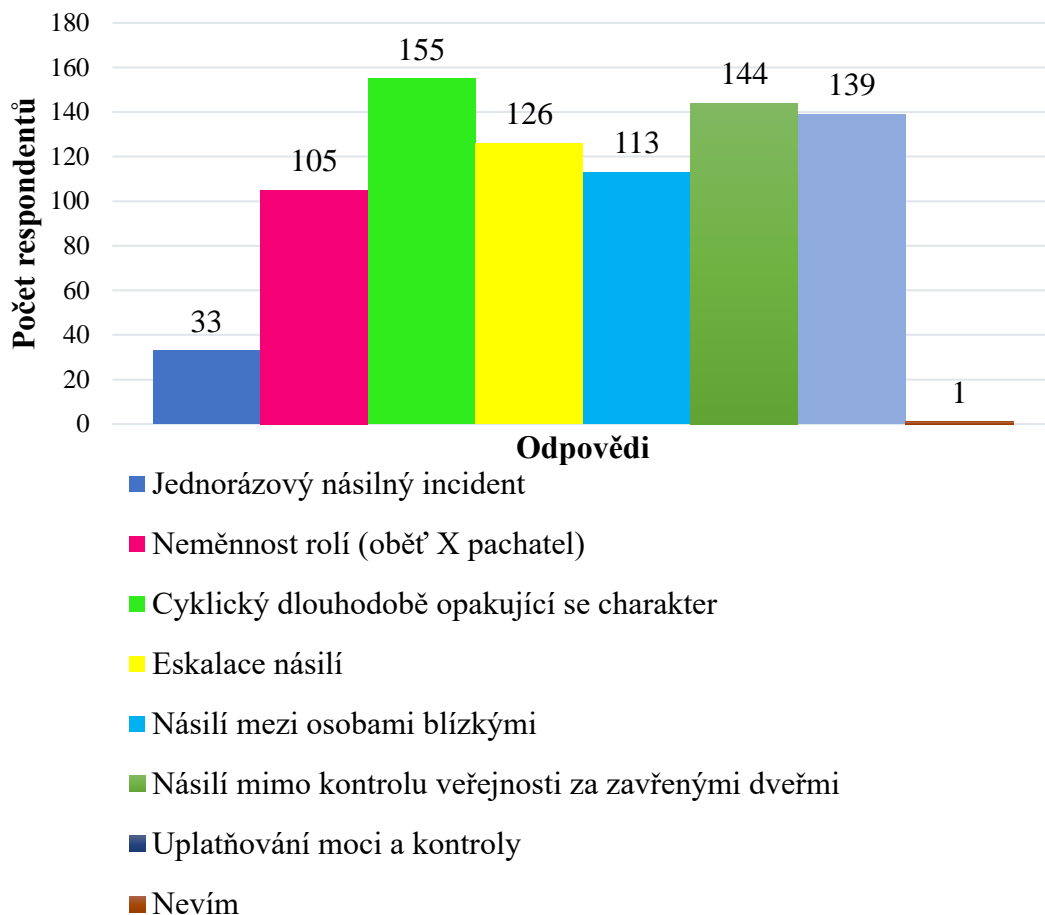
U této otázky jsem se respondentů ptala, jaké znaky jsou podle nich charakteristické pro domácí násilí. Nyní dle obrázku č. 7 můžeme vidět, že jeden respondent odpověděl „nevím“, ale většina odpovědí zde byla v hojné míře správně označovaná.

Nejvíce respondenti, konkrétně 155 označovalo „cyklický dlouhodobě opakující se charakter“, hned poté 144 respondentů označilo odpověď „násilí mimo kontrolu veřejnosti“. „uplatňování moci a kontroly“ správně označilo 139 respondentů, o něco méně respondentů, tedy 126 označilo „eskalace násilí“. Jak můžeme vidět z grafu, podle 133 respondentů je dalším charakteristickým znakem „násilí mezi osobami blízkými“ a 105 jich označilo že ve vztahu „oběť X pachatel“ je charakteristická „neměnnost rolí“.

A nyní přistupujeme k odpovědi „jednorázový násilný incident“, autoři v odborné literatuře nevnímají tento jednorázový incident jako ukazatel, že by se hned mělo jednat o domácí násilí, přesto ji 33 respondentů, dle svého subjektivního názoru označilo za charakteristický znak domácího násilí, neboť lze předpokládat, že každý má jinak nastavené hranice.

I zde byla možnost využít kolonku „jiné“ na což reagovali dva respondenti. Dle prvního z nich je charakteristickým znakem „naučená bezmoc, omezování základních potřeb“, a druhý respondent zmiňuje „násilí bez možnosti oběti odejít z domu“.

Obrázek č. 7: Znaky domácího násilí

Zdroj: Vlastní výzkum, 2024

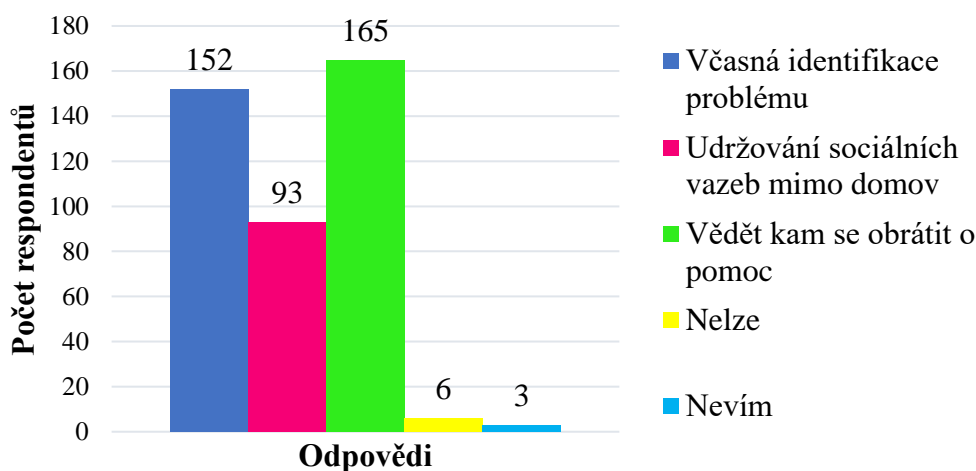
Otázka č. 8: Jak se podle vás lze preventivně bránit proti domácímu násilí?

Tentokrát jsem se respondentů zeptala na jejich pohled na prevenci proti domácímu násilí, zda lze udělat nějaká opatření před jeho případným vypuknutím. Z obrázku č. 8. můžeme vidět, že byly využity všechny odpovědi, respondenti měli opět možnost označit více možností, případně se vyjádřit v kolonce „jiné“. Máme tu 6 respondentů, kteří zastávají názor, že se před domácím násilím nelze nijak bránit a 3 respondenti neznají žádný způsob prevence. Nejvíce respondentů s počtem 165 označilo možnost „vědět kam se obrátit o pomoc“, zároveň pro 152 respondentů je klíčové „včasná identifikace problému“.

Z obrázku č.8 můžeme taktéž vidět, že 93 respondentů označilo „*udržování sociálních vazeb mimo domov*“.

U této otázky využilo celkem 9 respondentů možnost vlastními slovy popsat jak se lze preventivně bránit domácímu násilí v kolonce „*jiné*“.

První z nich zdůraznil jak je dle něj důležité „*mít jasně stanovené hranice*“, druhý zmínil že „*podstatné je mít osobní finanční rezervu*“. Třetí a čtvrtý respondent navázali na již zmíněnou potřebu udržování sociálních vazeb, kdy třetí tvrdí, že je důležité „*mít přátele, kterým mohu cokoliv říct*“ a totéž stejnou myšlenku měl i čtvrtý, který napsal „*mít dostatečnou základnu blízkých osob, kterým věřím a můžu se jim svěřovat*“. Pátý respondent napsal „*být připraven se svěřit o problematických chováních ostatním*“, na což v podobném duchu navázal šestý respondent slovy „*nebát se si v případě potřeby říct o pomoc*“. Sedmý respondent si myslí, že „*nelze tomu zabránit, ale lze činit uvedené preventivní kroky, které mohou pomoci při nejhorším včas odejít*“. Osmý respondent svojí myšlenkou navázal na již zmíněný odchod „*mít odvahu na to odejít...ale to se lehce řekne a strašně těžko udělá*“. Devátý respondent napsal, že je zapotřebí „*dostatečné sebevědomí a odvaha řešit problémy*“.

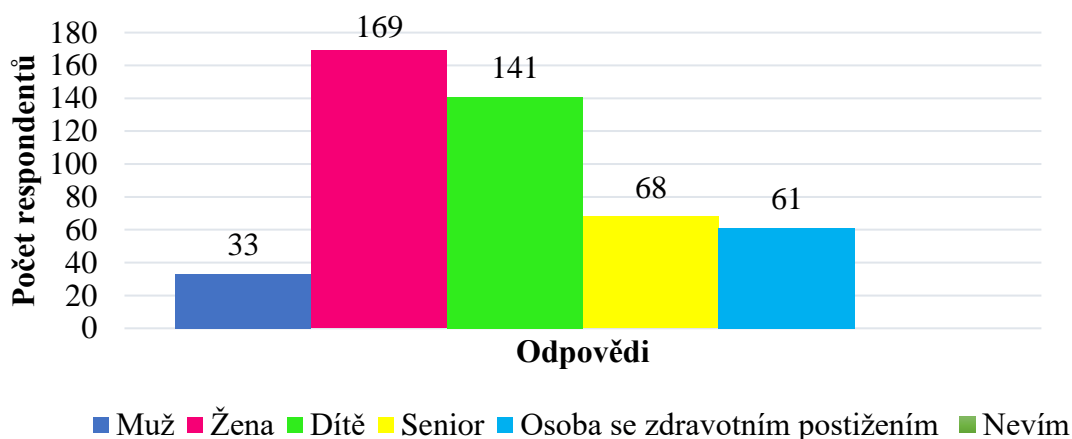

Obrázek č. 8: Prevence domácího násilí

Zdroj: *Vlastní výzkum, 2024*

Otázka č. 9: Jakých cílových skupin se dle vašeho názoru dotýká domácí násilí nejvíce?

Tato otázka byla zaměřena na názor respondentů, kdo se nejčastěji stává obětí domácího násilí. Jak zde můžeme vidět z obrázku č.9, i zde měli možnost označit více možností. Nejčastější odpovědí byla „žena“, 169 respondentů ji označilo jako nejčastější oběť, hned za ní bylo druhou nejčastější odpovědí „dítě“ s 141 odpověďmi. Poté zde máme odpovědi „senior“, 68 a „osoba se zdravotním postižením“, 61 které dopadly podobně s rozdílem pár označení. „muži“ byli nejméně často označováni jako oběti domácího násilí, s 33 odpověďmi. Ačkoliv jsou muži méně často zmiňováni, je důležité nezapomínat, že domácí násilí může postihnout i je

Obrázek č. 9: Oběti domácího násilí

Zdroj: Vlastní výzkum, 2024

Otázka č.10: Kdo je podle vás nejčastěji pachatelem domácího násilí?

Na obrázku č. 10 můžeme vidět výsledky na podobnou otázku té předchozí, opět na názor respondentů, tentokrát ale na pachatele domácího násilí.

Jak můžeme vidět, byly využity všechny možnosti, tentokrát i kolonka „jiné“. Bezesporu nejčastější odpovědí od 168 respondentů bylo, že pachatelem domácího násilí je „muž“. K tomu jeden z respondentů doplnil svoji odpověď, že „muž“ zahrnuje i partnera, či (náhradního) otce. O více jak třetinu méně respondentů, celkem 52 odpovědělo možnost „žena“. Dále z obrázku č. 16 můžeme zjistit, že 4 respondenti označili dítě jako pachatele, 7 jich označilo seniora a dalších 7 osobu se zdravotním postižením. Dva respondenti

připojili doplňující poznámky, první z nich uvedl, že „*toto nebývá věc pohlaví/věku*“, a druhý tvrdil, že „*Opět to může být kdokoliv*“. 3 respondenti uvedli, že neví.

Obrázek č. 10: Pachatel domácího násilí

Zdroj: *Vlastní výzkum, 2024*

Otázka č. 11: Jak se podle vás může identifikovat pachatel domácího násilí?

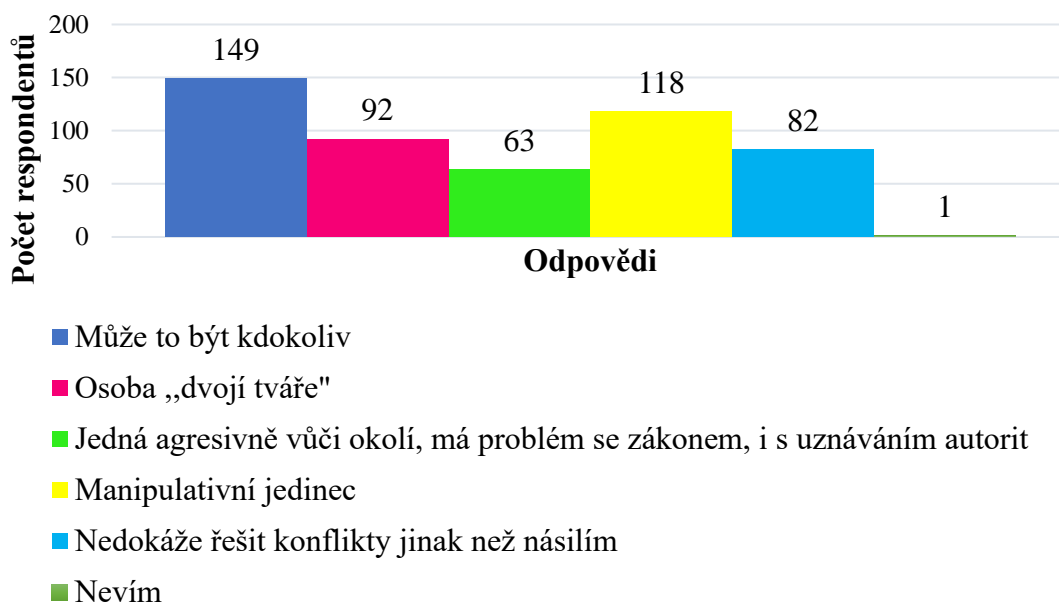
Otázka na identifikaci pachatele domácího násilí navazuje na předešlou otázku, z obrázku č. 11 můžeme vidět, že 149 respondentů správně označilo první možnost „*Může to být kdokoliv*“.

Dále dle 118 respondentů může být identifikován jako „*Manipulativní jedinec*“. Další z možností byla „*Osoba ,dvoji tváře*“, tu zodpovědělo 92 respondentů.

Podle 82 respondentů se pachatel domácího násilí může identifikovat i jako někdo, kdo „*Nedokáže řešit problémy jinak než násilím*“ a 63 respondentů vybralo možnost „*Jedná agresivně vůči okolí, má problém se zákonem, i s uznáváním autorit*“.

I zde byla možnost napsat vlastní pohled na to jak se dle respondenta identifikuje pachatel domácího násilí. Podle jednoho z respondentů to je „*Jedinec pocházející z problematické rodiny, kde chování vnímal jako standartní či narušený attachment*“.

Mezi respondenty byli 3, kteří neví, jak se pachatel může identifikovat.

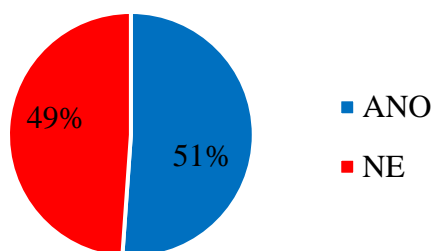

Obrázek č. 11: Znaky pachatele

Zdroj: *Vlastní výzkum, 2024*

Otázka č. 12: Setkali jste se někdy s domácím násilím? (přímo i nepřímo)

Tento výsledek, který můžeme vidět na obrázku č. 12 ukazuje, že 51% respondentů (91) má zkušenost s domácím násilím, a to buď osobně, nebo prostřednictvím okolí, zatímco 49% nemá žádnou takovou zkušenost (87). Z 91 respondentů má zkušenost s domácím násilím 73 žen a 18 mužů. Z 87 respondentů, nemá zkušenost s domácím násilím 67 žen a 20 mužů.

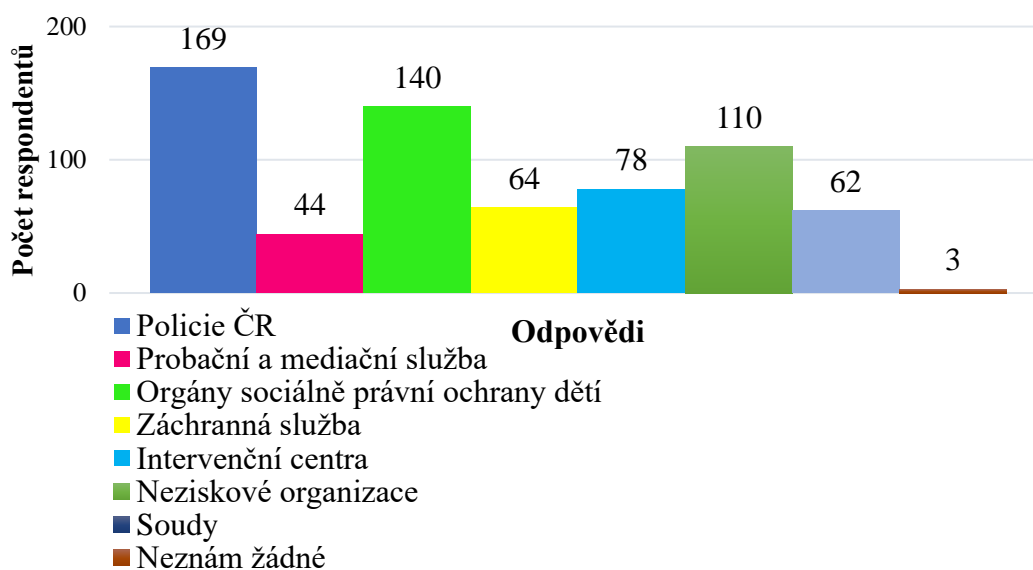

Obrázek č. 12: Vlastní zkušenost s domácím násilím

Zdroj: *Vlastní výzkum, 2024*

Otázka č. 13: Jaké znáte instituce, které se podílejí na pomoci obětem trestných činů domácího násilí?

U otázky zjišťující, které instituce se podílejí na pomoci obětem trestných činů domácího násilí vyplývá z obrázku č. 13, že Policii ČR označilo 169 respondentů. To naznačuje, že Policie ČR je široce uznávána jako hlavní orgán, který zasahuje a poskytuje podporu v případech domácího násilí. Orgán sociálně právní ochrany dětí uvedlo 140 respondentů jako instituci, která zasahuje při pomoci obětem domácího násilí v případě podezření na ohrožení dětí. Jako třetí nejčastěji označené neziskové organizace vybralo 110 respondentů.

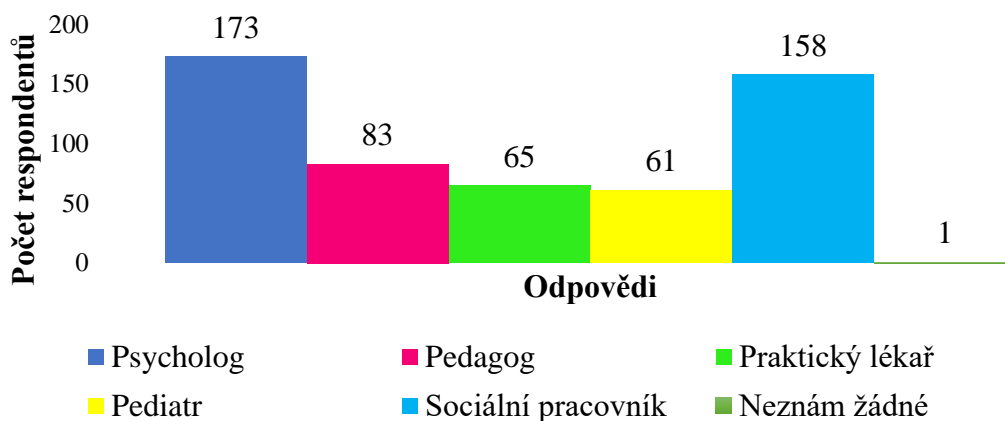
Obrázek č. 13: Pomáhající instituce

Zdroj: Vlastní výzkum, 2024

Otázka č. 14: Jaké znáte profese, které se podílejí na podpoře obětí domácího násilí?

Celkově výsledky na obrázku č. 14 ukazují, že respondenti mají široké povědomí o různých profesích zapojených do podpory obětí domácího násilí, přičemž nejvíce jsou s podporou obětí spojeni psychologové a sociální pracovníci, které označil největší počet respondentů. Profesi psychologa označilo 173 respondentů a sociálního pracovníka 158.

Avšak důležitou roli u obětí domácího násilí, zejména u dětí, může taktéž sehrávat pedagog, kterého označilo 83 respondentů a pediatr, kterého zmínilo 61 respondentů. Dále se na podpoře obětí domácího násilí podílí také praktický lékař, kterého označilo 65 respondentů.

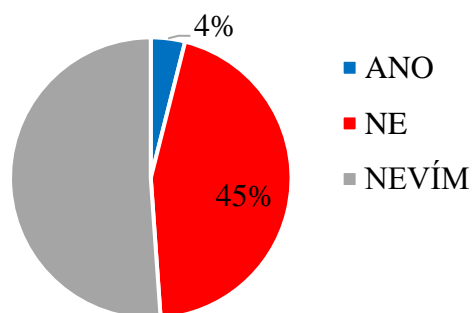

Obrázek č. 14: Pomáhající profese

Zdroj: Vlastní výzkum, 2024

Otázka č. 15: Je podle vás dostatečně legislativně ošetřena problematika pomoci obětem domácího násilí?

V následujícím obrázku č. 15 je znázorněno, zda je dle respondentů dostatečně ošetřena problematika pomoci obětem domácího násilí. Dle výsledků můžeme vidět, že 45 % dotázaných což činí 80 respondentů si myslí, že pomoc obětem není dostatečně legislativně ošetřena, naopak 7 respondentů (4%) si myslí že ano a zbylých 91 respondentů (51%) si není jistá nebo nemá dostatečné informace o legislativních opatřeních v oblasti domácího násilí.

Obrázek č. 15: Pohled na legislativu

Zdroj: Vlastní výzkum, 2024

Otázka č. 16: NEPOVINNÉ/ Pokud jste na předchozí otázku odpověděli NE, napište prosím kde tedy vidíte mezery v české legislativě, která má chránit oběti domácího násilí?

Na základě odpovědí 35 respondentů, z nichž je 27 žen (Ž) a 8 mužů (M), které můžeme vidět v příloze č. 3, kteří se dobrovolně vyjádřili k tomu, kde vidí mezery v české legislativě, týkající se ochrany obětí domácího násilí byly zaznamenány tyto shody v názorech.

Respondenti čteně zmínili, že vidí problémy zejména v nízkých trestech pro pachatele. Tyto tresty neodrazují pachatele od recidivy, což znamená, že oběti nemají jistotu, že se násilník nebude mstít nebo se vrátí k násilnému chování, což narušuje jejich pocit klidu a bezpečí. Dále byla zmíněna nedostatečná praktická podpora obětí, která často zůstává jen „na papíře“, a obtíže spojené s dostupností bezpečného útočiště a sociálního bydlení. Další témata, které respondenti zmiňují, zahrnují nedostatečnou podporu a ochranu obětí, zejména v situacích, kdy je obtížné zajistit, aby násilník opustil společné bydlení. Je zde upozorněno i na sekundární viktimizaci obětí a bagatelizaci problému domácího násilí, což výrazně přispívá k tomu, že oběti nehlásí násilí. Tato odpověď se týká, hlavně násilí prováděném na mužích. Bylo rovněž zmíněno, že obtížnost dokazování činů a přetrvávající stereotypy a předsudky ve společnosti představují významné problémy. Respondenti rovněž poukázali na potřebu zvýšení informovanosti a školení odborné veřejnosti, aby se tyto problémy lépe řešily.

Z přílohy č. 3 je také patrné volání po přijetí Istanbulské úmluvy tedy po Úmluvě Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí.

Jeden z respondentů vyjádřil domněnku, že pracovníci integrovaného záchranného systému (IZS) mají tendenci držet při sobě, i když vědí o kolegovi násilníkovi. Je důležité poznamenat, že toto tvrzení je založeno pouze na osobním názoru respondenta a nemusí odrážet skutečnou praxi.

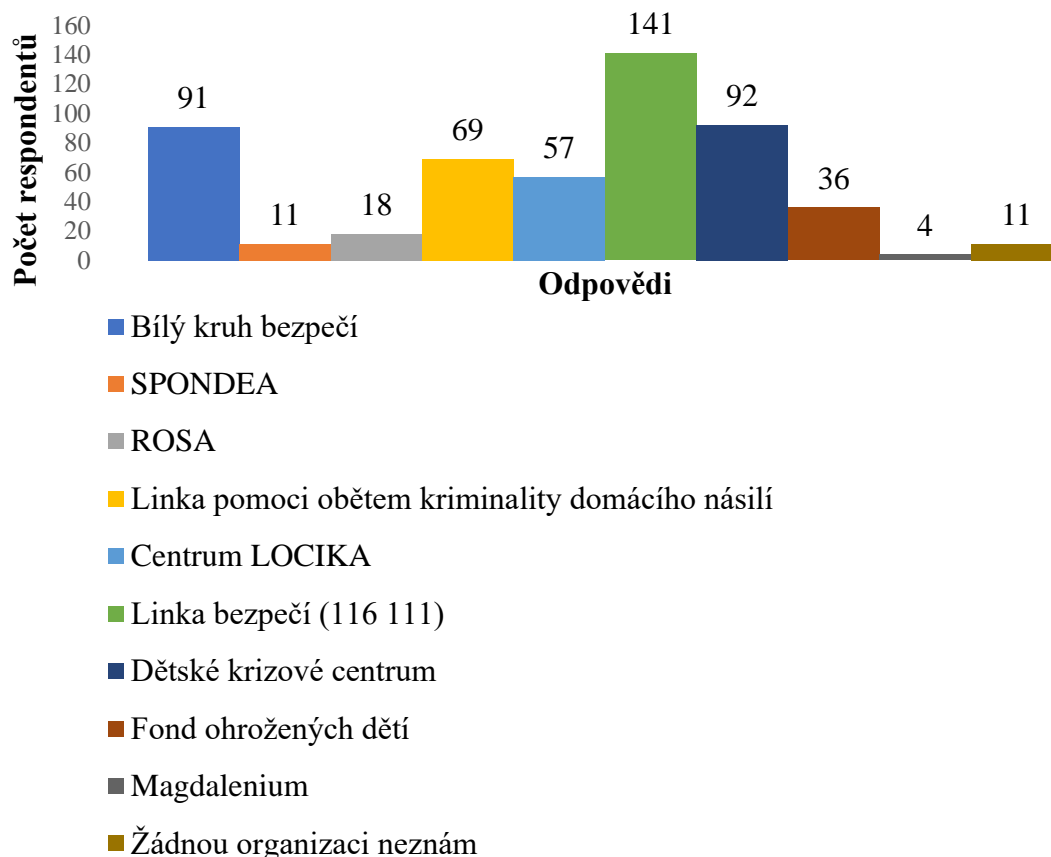
Otázka č. 17: Znáte nějakou konkrétní organizaci, která pomáhá obětem domácího násilí?

U této otázky bylo opět možné označit více odpovědí, mezi kterými byly uvedeny příklady organizací v České republice, které pomáhají obětem domácího násilí.

Z výsledků vyplývá, že bezkonkurenčně nejznámější mezi respondenty je „Linka bezpečí 116 111“ (označilo 141 respondentů). Podobně a stále dobře jsou na tom Dětské krizové

centrum (označilo 92 respondentů) a Bílý kruh bezpečí (označilo 91 respondentů). Centrum LOCIKA je známo 57 respondentům, SPONDEA 11 respondentům, ROSA 18 respondentům a Fond ohrožených dětí 36 respondentům. Naopak, nejméně známou organizací je Magdalenium (4 odpovědi) a 11 respondentů uvedlo, že neznají žádnou organizaci, která by pomáhala obětem domácího násilí.

Obrázek č. 16: Organizace pomáhající obětem domácího násilí

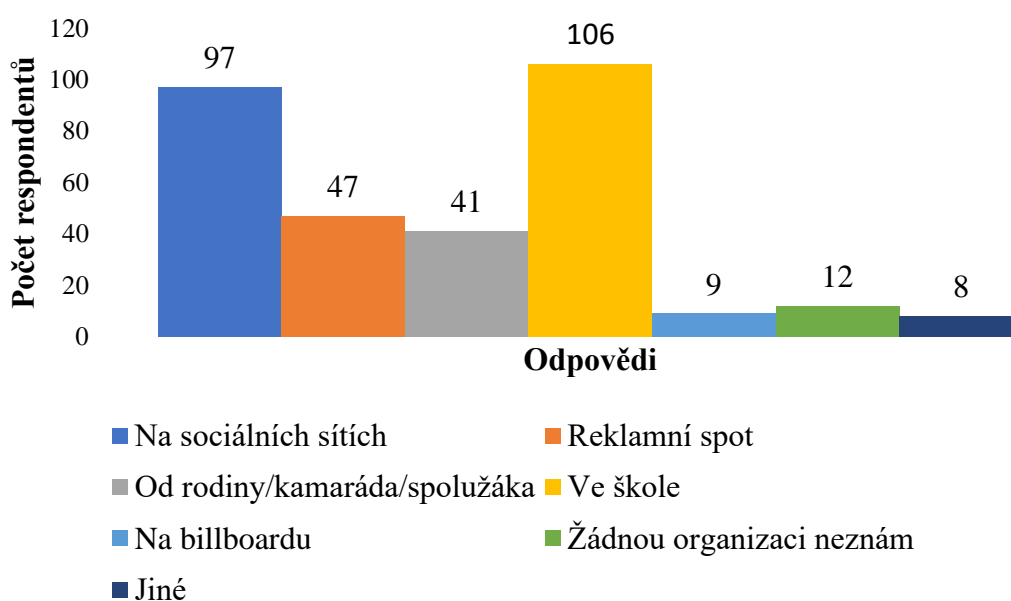
Zdroj: Vlastní výzkum, 2024

Otázka č. 18: Kde jste se o organizacích dozvěděl/a?

Cílem zvolení této otázky bylo zjistit, kde a jak se respondenti dozvěděli o výše zmíněných organizacích. Obrázek č. 17 uvádí následující výsledky.

Respondenti se o organizacích pomáhajících obětem domácího násilí nejčastěji dozvěděli ve škole (označilo 106 respondentů) a na sociálních sítích (označilo 97 respondentů).

Menší počet respondentů získal tyto informace z reklamních spotů (47 odpovědí) a od rodiny, kamarádů nebo spolužáků (41 odpovědí). Nejmenší počet respondentů uvedl billboardy (9 odpovědí). Dvanáct respondentů uvedlo, že neznají žádnou organizaci pomáhající obětem domácího násilí. Dále několik respondentů uvedlo v kolonce „Jiné“, že se o organizacích dozvěděli z podcastů, jiní si už nevzpomínají, kde se o nich dozvěděli, a jeden respondent se o nich dokonce dozvěděl na kurzu krizové intervence.

Obrázek č. 17: Odkaz na organizace

Zdroj: Vlastní výzkum, 2024

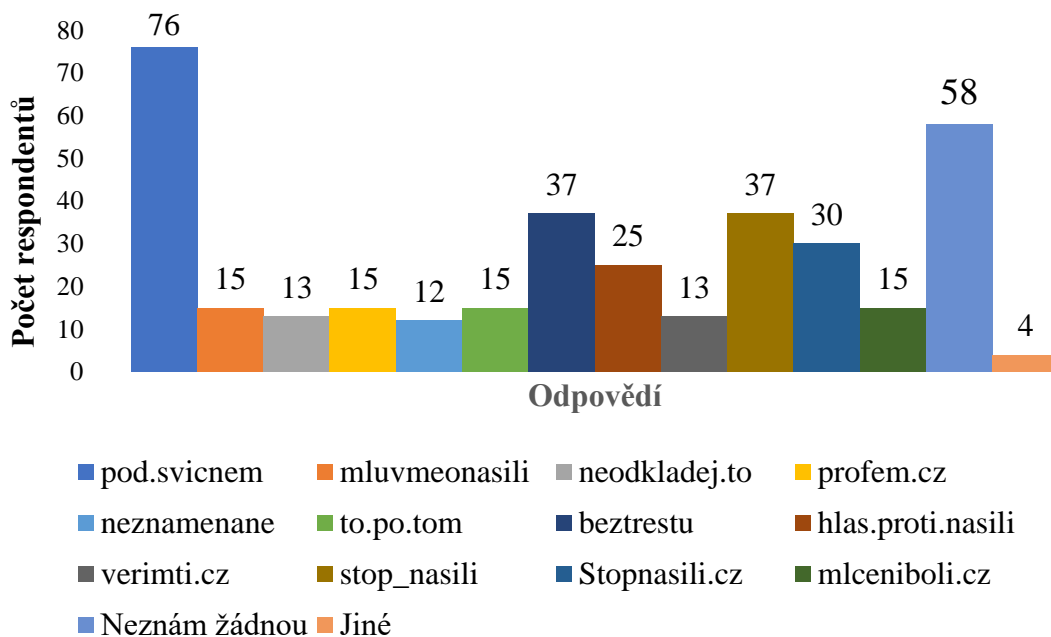
Otázka č. 19: Zaškrtněte, webové stránky, profily na soc. sítích nebo podcasty, které znáte a které poskytují pomoc a osvětu o domácím násilí?

Na základě zvolené otázky, která se zaměřuje na znalost webových stránek, profilů na sociálních sítích a podcastů poskytujících pomoc a osvětu o domácím násilí, bylo cílem zjistit, jak se respondenti, zajímají o problematiku domácího násilí na internetu.

Vzhledem k tomu, že výzkumný soubor je tvořen z řad vysokoškolských studentů, lze předpokládat, že mají přirozeně blízko k sociálním sítím a online platformám.

Jako nejznámější online platforma se ukázal profil na sociálních sítích a především podcast @pod.svicnem, který je nejznámější mezi 76 respondenty. Dalšími známými profily na sociálních sítích jsou @beztrestu a @stop_nasili, každý s 37 označeními od respondentů. Dále tu máme webovou stránku stopnasili.cz, kterou zná 30 z dotázaných respondentů, dále profil @hlas.proti.nasili, který označilo 25 respondentů. Profily @mluvmeonasili, @profem.cz, @to.po.tom a internetová kampaň mlceniboli.cz má shodný počet označení od 15 respondentů.

Další shodu máme u profilů @neodkladej.to a @verimti.cz s počtem 13. Nejmenší počet 12 označení má profil @neznamenane. Zde měli opět respondenti možnost vyplnit kolonku „Jiné“, kde se dvakrát objevil odkaz na profil @konsent_, dále profil neziskové organizace @centrumlocika a nakonec tip na podcastové epizody „Zpověď oběti“.

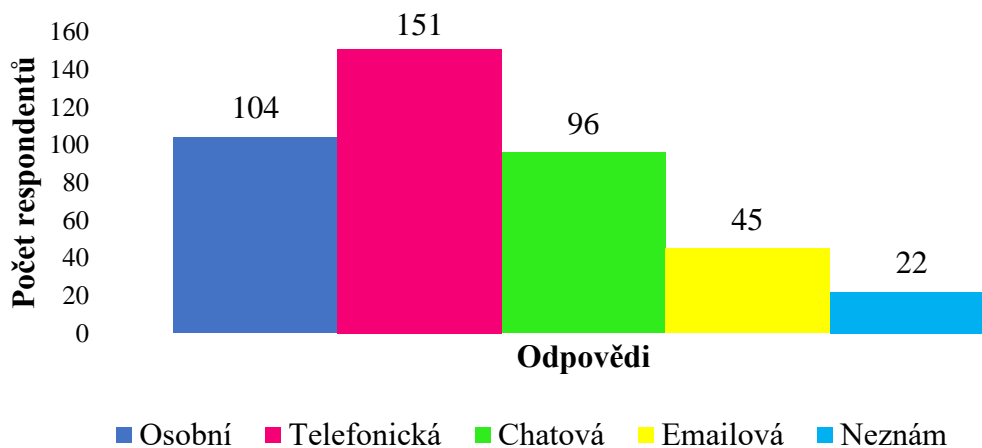

Obrázek č. 18: Webové stránky, profily, podcasty

Zdroj: Vlastní výzkum, 2024

Otázka č. 20: Znáte nějakou z těchto forem pomoci v rámci krizové intervence?

Celkově výsledky ukazují, že respondenti mají největší znalost o telefonické pomoci, tento typ krizové intervence uvedlo 151 respondentů. Druhou nejčastější možností byla osobní krizová intervence, kterou zná 104 respondentů, následoval typ krizové intervence přes chat, kterou označilo 96 respondentů. Následovala emailová pomoc, kterou zodpovědělo 45 respondentů. Přestože většina respondentů má povědomí o některých formách krizové intervence, stále existuje menší skupina 22 respondentů, která není obeznámena s žádnou z těchto metod.

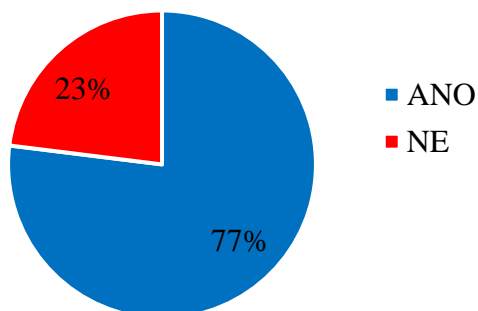

Obrázek č. 19: Formy pomoci

Zdroj: Vlastní výzkum, 2024

Otázka č. 21: Znáte tento mezinárodní signál pomoci?

U této otázky byl obrázek signálu pomoci viz příloha č.1. Dle výsledků, které můžeme vidět na obrázku č. 20 lze odvodit, že více než třičtvrtě respondentů (137) uvedlo, že tento signál znají. Naopak 23% respondentů (41) označila, že ho nezná.

Obrázek č. 20: Signál pomoci

Zdroj: Vlastní výzkum, 2024

Otázka č. 22: S jakými mýty o domácím násilí jste se setkali při komunikaci s rodinou, přáteli či spolužáky?

Když se podívám na obrázek č. 21, můžeme vidět, že jsou zde zastoupeny všechny možnosti. Nejvíce respondentů (140) se setkalo s mýtem „*kdyby chtěl, mohla dávno odejít*“. Druhým nejčastějším mýtem, který označilo 129 respondentů je, že „*oběť provokovala, může si za to sama*“. Dalším mezi respondenty velmi často označovaným mýtem, je mýtus, který se ve společnosti používá, zejména při výchově dětí „*škoda rány, která padne vedle*“. Zbylé, už ne tak časté mýty můžeme vidět na obrázku č. 21. Pouze 9 respondentů odpovědělo, že se s žádnými mýty nesetkali.

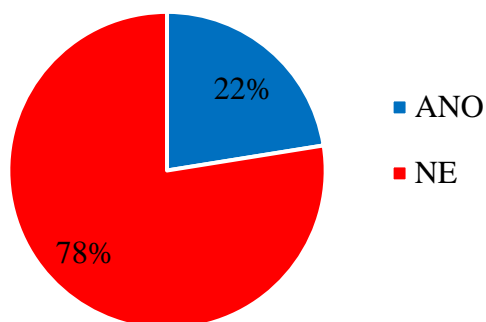
Obrázek č. 21: Mýty o domácím násilí

Zdroj: Vlastní výzkum, 2024

Otázka č. 23: Znáte nějakou instituci/poradnu kam se obrátit o pomoc na Jihočeské univerzitě?

Na základě výsledků na obrázku č. 22 je patrné, že o znalosti dostupné pomoci na Jihočeské univerzitě bylo zjištěno, že 78 %, konkrétně 138 respondentů neví o žádné instituci nebo poradně na univerzitě, zatímco 22 %, tedy 40 respondentů tuto informaci mají.

Tento stav naznačuje, že je třeba zlepšit informovanost a přístup k informacím o dostupné pomoci pro studenty Jihočeské univerzity.

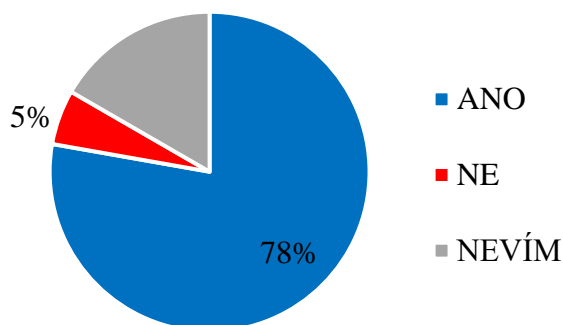

Obrázek č. 22: Instituce/poradna na JU

Zdroj: Vlastní výzkum, 2024

Otázka č. 24: Přivítali byste nějaké kurzy prevence na téma domácí a sexualizované násilí na Jihočeské univerzitě?

Tato poslední otázka se zaměřuje na zájem respondentů o preventivní kurzy/workshopy nebo přednášky na Jihočeské univerzitě, na téma domácího násilí. Podle obrázku č. 23, 78% tedy 126 respondentů odpovědělo, že „Ano“, z toho 21 mužů a 105 žen. Odpověď „Ne“, zadalo celkem 9 respondentů, z toho 4 ženy a 5 mužů. A 43 respondentů odpovědělo, že neví, jestli by o takový kurz mělo zájem (31 žen a 12 mužů).

Obrázek č. 23: Zájem o kurzy prevence na JU

Zdroj: Vlastní výzkum, 2024

5.2 Výsledky testování hypotéz

Statistické hypotézy č.1:

H_0 : Body získané za znalosti o domácím násilí nezávisí na studované fakultě.

H_A : Body získané za znalosti o domácím násilí závisí na studované fakultě.

Tabulka č. 1: Analýza rozptylu: p-hodnota a popisné statistiky

Fakulta	počet	průměr	sm. odch.	p-hodnota
Zdravotně sociální	31	5,7	1,5	0,002 (zamítáme H_0)
Teologická	7	4,8	1,6	
Pedagogická	88	5,3	1,1	
Zem. a technologická	16	4,2	1,1	
Přírodovědecká	26	5,3	0,8	
Ekonomická	8	4,7	1,3	

Zdroj: Vlastní výzkum, 2024

Body získané za znalosti o domácím násilí činily pro respondenty ze Zdravotně sociální fakulty v průměru 5,7 při směrodatné odchylce 1,5, pro respondenty z Teologické fakulty v průměru 4,8 při směrodatné odchylce 1,6, pro respondenty z Pedagogické fakulty v průměru 5,3 při směrodatné odchylce 1,1, pro respondenty ze Zemědělské a technologické fakulty v průměru 4,2 při směrodatné odchylce 1,1, pro respondenty z Přírodovědecké fakulty v průměru 5,3 při směrodatné odchylce 0,8 a pro respondenty z Ekonomické fakulty v průměru 4,7 při směrodatné odchylce 1,3.

P-hodnota analýzy rozptylu vyšla s ohledem na 3 desetinná místa 0,002, tj. nižší než zvolená hladina významnosti 0,05. Nulová hypotéza byla zamítnuta ve prospěch alternativní hypotézy. Na hladině významnosti 0,05 byla prokázána závislost počtu bodů získaných za znalosti o domácím násilí na studované fakultě. Všechny dvojice fakult byly následně porovnány na základě post-hoc Tukeyho testu.

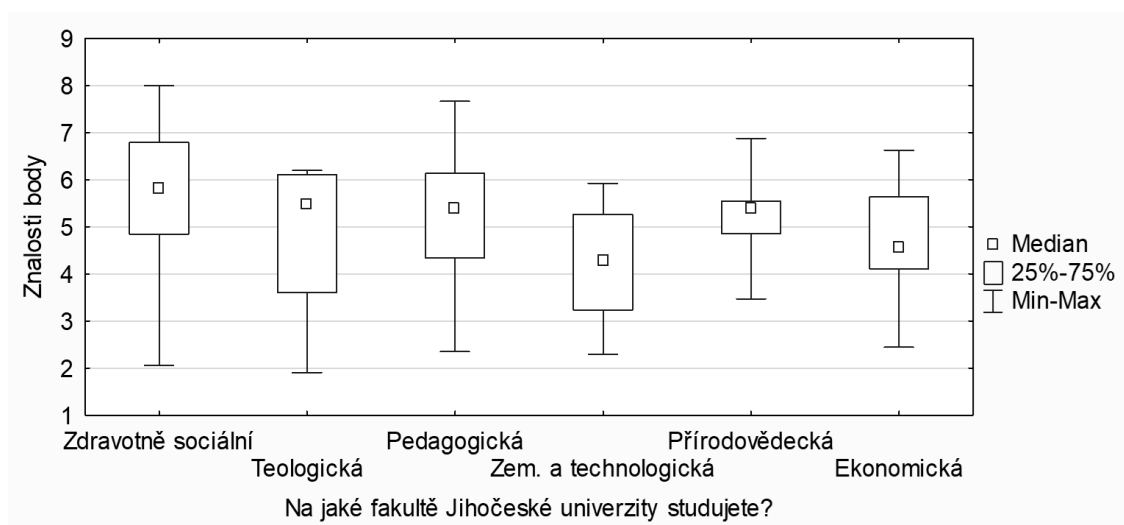

Tabulka č. 2: Tukeyho post-hoc test: tabulka p-hodnot

Fakulta	1	2	3	4	5	6
Zdravotně sociální (1)	-	0,763	0,863	0,006*	0,821	0,595
Teologická (2)		-	0,968	0,924	0,982	1,000
Pedagogická (3)			-	0,078	1,000	0,910
Zem. a technologická (4)				-	0,112	0,952
Přírodovědecká (5)					-	0,941
Ekonomická (6)						-

Zdroj: Vlastní výzkum, 2024

Dle Tukeyho testu na hladině významnosti 0,05 byl prokázán rozdíl v počtu získaných bodů mezi Zdravotně sociální a Zemědělskou a technologickou fakultou ($p < 0,05$). Počet bodů za znalosti o domácím násilí byl pro respondenty Zdravotně sociální fakulty statisticky významně vyšší než pro respondenty Zemědělské a technologické fakulty. Pro ostatní dvojice fakult nebyl rozdíl prokázán ($p > 0,05$). Pořadové statistiky byly zobrazeny pomocí kategorizovaného krabicového grafu.

Obrázek č. 24: krabicový graf u H1

Zdroje: Vlastní výzkum 2024

Statistické hypotézy č. 2:

H_0 : Mezi body získanými za znalosti o domácím násilí a vlastní zkušeností s domácím násilím není závislost.

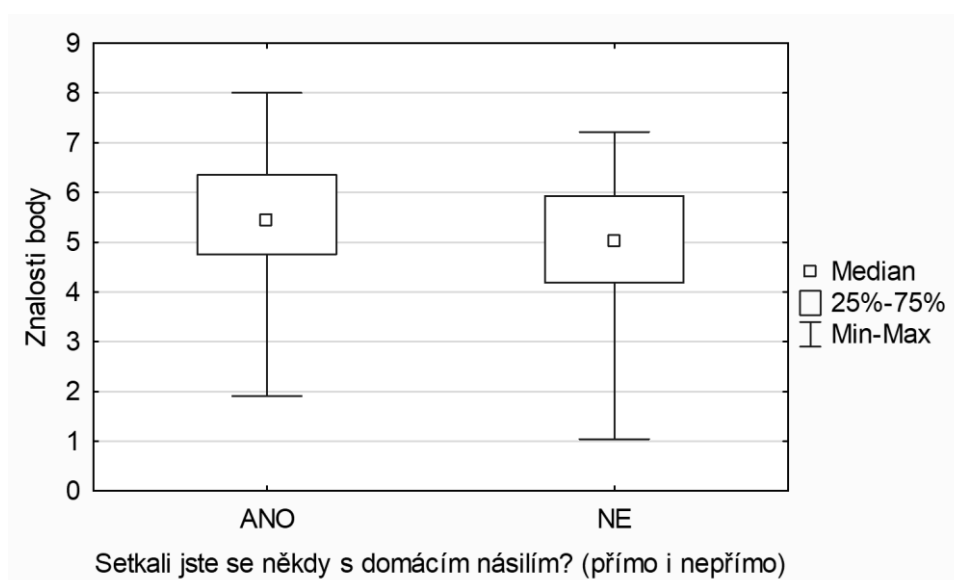
H_A : Mezi body získanými za znalosti o domácím násilí a vlastní zkušeností s domácím násilím je závislost.

Tabulka č. 3: Welchův t-test: p-hodnota a popisné statistiky

Zkušenost	počet	průměr	sm. odch.	p-hodnota
Ano	91	5,4	1,3	0,017
Ne	87	5,0	1,2	(zamítáme H_0)

Zdroj: Vlastní výzkum, 2024

Body získané za znalosti o domácím násilí činily pro respondenty se zkušeností s domácím násilím v průměru 5,4 při směrodatné odchylce 1,3 a pro respondenty bez této zkušenosti v průměru 5,0 při směrodatné odchylce 1,2. P-hodnota Welchova t-testu vyšla s ohledem na 3 desetinná místa 0,017, tj. nižší než zvolená hladina významnosti 0,05. Nulová hypotéza byla zamítnuta ve prospěch alternativní hypotézy. Na hladině významnosti 0,05 byla prokázána závislost počtu bodů získaných za znalosti o domácím násilí na vlastní zkušenosti s domácím násilím. Počet bodů získaných za znalosti o domácím násilí byl pro respondenty s vlastní zkušeností s domácím násilím statisticky významně vyšší než pro respondenty bez této zkušenosti. Pořadové statistiky obou srovnávaných skupin byly zobrazeny pomocí kategorizovaného krabicového grafu.

Obrázek č. 25: krabicový graf u H2

Zdroj: Vlastní výzkum, 2024

Statistické hypotézy č.3

H₀: Vnímání dostatečnosti legislativní ochrany a pomoci obětem domácího násilí nezávisí na pohlaví.

H_A: Vnímání dostatečnosti legislativní ochrany a pomoci obětem domácího závisí na pohlaví.

Tabulka č. 4: Kontingenční tabulka a chí-kvadrát test

Chí-kvadrát test p-hodnota: 0,010	Legislativa dostatečná?						celkem
	ano		ne		nevím		
Pohlaví	n	%	n	%	n	%	
Žena	5	4	70	50	65	46	140
Muž	2	5	10	26	26	68	38
Celkem	7		80		91		178

Zdroj: Vlastní výzkum, 2024

Legislativu v oblasti domácího násilí považuje za dostatečnou 4 % žen a 5 % mužů, za nedostatečnou 50 % žen a 26 % mužů a neví 46 % žen a 68 % mužů. Vzhledem k nízké četnosti odpovědi ano nebyla tato varianta zahrnuta ve statistickém testování. Pomocí chí-kvadrát testu nezávislosti v kontingenční tabulce bylo porovnáno rozložení četností odpovědí ne a nevím pro muže a ženy. P-hodnota chí-kvadrát testu v kontingenční tabulce vyšla s ohledem na 3 desetinná místa 0,010, tj. nižší než zvolená hladina významnosti 0,05. Nulová hypotéza byla zamítnuta ve prospěch alternativní hypotézy. Na hladině významnosti 0,05 byla prokázána závislost názoru na dostatečnost legislativy v oblasti domácího násilí na pohlaví. Ženy považují tuto legislativu za nedostatečnou statisticky významně častěji než muži. Muži naopak statisticky významně častěji, než ženy uvádějí, že neví.

Statistické hypotézy č.4

H₀: Zájem o kurzy prevence na téma domácí a sexualizované násilí nezávisí na studované fakultě.

H_A: Zájem o kurzy prevence na téma domácí a sexualizované násilí závisí na studované fakultě.

Tabulka č. 5: Kontingenční tabulka a chí-kvadrát test

Chí-kvadrát test p-hodnota: 0,011	Zájem o kurzy						celkem
	ano		ne		nevím		
Pohlaví	n	%	n	%	n	%	
Žena	105	75	4	3	31	22	140
Muž	21	55	5	13	12	32	38
Celkem	126		9		43		178

Zdroj: Vlastní výzkum, 2024

Zájem o kurzy uvedlo 75 % žen a 55 % mužů, nezájem o kurzy 3 % žen a 13 % mužů a neví 22 % žen a 32 % mužů. P-hodnota chí-kvadrát testu v kontingenční tabulce vyšla s ohledem na 3 desetinná místa 0,011, tj. nižší než zvolená hladina významnosti 0,05. Nulová hypotéza byla zamítnuta ve prospěch alternativní hypotézy. Na hladině významnosti 0,05 byla prokázána závislost zájmu o kurzy prevence na téma domácí a sexualizované násilí na pohlaví. Zájem žen byl statisticky významně častější než zájem mužů.

6 Diskuze

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou domácího násilí z pohledu vysokoškolských studentů. Cílem práce bylo identifikovat znalostní faktory studentů o domácím násilí, tudíž teoretická a praktická část spolu úzce souvisí. Hned po výběru téma bakalářské práce, bylo mým záměrem propojit téma, které mě zajímá s činností sociálního pracovníka, kterou je mimo jiné i prevence, jak předcházet výskytu sociálních patologií. Mojí představou bylo zrealizovat výzkum za účelem zjistit, míru informovanosti studentů. Zda mladí lidé mají dostatečné povědomí o domácím násilí, aby ho dokázali identifikovat a dále aby věděli, kam se obrátit o pomoc v případě, kdyby se s ním oni nebo jejich blízcí setkali ve svém osobním životě. Dotazník jsem záměrně vytvořila až na pár výjimek., tak aby neobsahoval špatné odpovědi, Kladla jsem si za svůj osobní cíl, abych vytvořila dotazník, který bude mít edukativní charakter. Aby respondenti, ke kterým se tento dotazník dostal byli během jeho vyplňování seznámeni s literaturou podloženými fakty a zároveň odkazy na tipy kde se mohou vzdělat o této problematice, prostřednictvím sociálních sítí.

V teoretické části bakalářské práce bylo rozpracováno teoretické pozadí problematiky domácího násilí. Prvním krokem bylo jasné vymezení a definice domácího násilí. Následně byly podrobně popsány různé formy domácího násilí spolu s uvedenými příklady. Poté zde byly uvedeny základní znaky charakteristické pro domácí násilí. Dále byla věnována pozornost typologii obětí i pachatelů. Kromě toho se teoretická část zaměřila na problematiku prevence domácího násilí, kde byla popsána preventivní opatření, která mohou ve společnosti přispět k předcházení domácího násilí jak před jeho vznikem, tak i po jeho vypuknutí. V práci byla také zahrnuta část o legislativě a právní pomoci obětem.

Praktická část bakalářské práce byla rozdělena do dvou hlavních částí. Nejprve se zaměřila na popisnou statistiku, která zahrnovala analýzu grafů vytvořených na základě odpovědí z vlastního dotazníku. Tento dotazník, vycházející z kvantitativní výzkumné strategie, poskytl přehled o postojích a znalostech studentů v oblasti domácího násilí.

Ve druhé části jsem se soustředila na testování hypotéz a dosažení stanoveného cíle, pro který bylo nezbytné zjistit, jak si studenti vedli při vyplňování dotazníku. Vybrala jsem otázky, které se vztahovaly k teoretickým poznatkům a byly relevantní pro formulované

hypotézy. Kombinace těchto otázek měla ověřit, zda studenti mají základní informace o domácím násilí. Tento výběr zahrnoval otázky zaměřené, např. na znaky, formy domácího násilí, preventivní opatření, identifikaci pachatelů, a dále především znalost institucí, profesí a organizací, které poskytují, nebo se podílí na pomoci obětem násilí.

Podobný výzkum dělala Tereza Bandíková (2020), která rovněž zkoumala informovanost studentů o domácím násilí na Jihočeské univerzitě. Ve své práci však měla zastoupené všechny fakulty s dvojnásobným množstvím respondentů oproti mému výzkumu. Bandíková (2020) ve svém výzkumu, pro zjištění informovanosti studentů, použila taktéž kvantitativní výzkumnou strategii, ke které využila vlastní dotazník, který se obsahově znatelně podobal tomu mému. Zahrnoval rovněž identifikační otázky, dále otázky na pomáhající organizace, na typologii obětí, pachatelů a názor respondentů na legislativu v oblasti pomoci obětem domácího násilí. Avšak informovanost studentů posuzovala pouze na základě popisné statistiky u grafů, neboť v jejím výzkumu bylo zjišťování informovanosti studentů stanoven pouze jako jeden z dílčích cílů. V mém výzkumu i přes neúčast Filozofické fakulty, a vyloučení Fakulty rybářství a ochrany vod z důvodu nedostatečného množství respondentů, byla porovnávána znalost domácího násilí mezi jednotlivými fakultami. Porovnání znalostí mezi fakultami Bandíková (2020) sice ve výzkumu nezjišťovala, ale rozhodla jsem se některé dostupné popisné statistiky porovnat, zda se dostupné výsledky z roku 2020 u Bandíkové změnilo v porovnání s výsledky z roku 2024.

Na otázku „*kdo je podle vás nejčastěji obětí domácího násilí*“, respondenti nejčastěji odpověděli, že obětí jsou ženy. Tato odpověď se shoduje s výsledky u Bandíkové (2020), kdy nadpoloviční většina označila ženy jako nejčastější oběť násilí. Další nejčastěji označovanou odpovědí u obou výsledků výzkumu bylo, že domácí násilí hojně postihuje skupinu dětí. Tuto skutečnost potvrzují Pikálková et. al. (2015), kteří z vlastního výzkumu vypožorovaly že skutečně nejčastější obětí je žena a dítě.

U otázky na pachatele domácího násilí bylo u obou výzkumů nadpolovičně označována správná odpověď „*může to být kdokoliv*“, kterou potvrzuje Paprsteinová et al. (2019), kteří zastávají názor, že se může jednat o kohokoliv bez ohledu na věk, pohlaví, vzdělání, či sociální status.

Následně zde byla položena otázka na organizace, které pomáhají obětem domácího násilí. Z výzkumu Bandíkové (2020) vyplynulo, že nejvíce dotázaných respondentů

označilo Bílý kruh bezpečí. Zatímco ve výzkumu z roku 2024 skončil Bílý kruh bezpečí v množství označení až na druhém místě, přičemž znatelně nejvíce respondentů označilo Linku bezpečí. Bílý kruh bezpečí ve spojitosti s pomocí obětem domácího násilí zmiňuje hodně autorů např. Paprsteinová et. al. (2019).

V rámci otázky, zda tuzemská legislativa dostatečně pokrývá oblast ochrany obětí domácího násilí, odpovědělo shodně u obou výzkumů nadpoloviční část respondentů „nevím“. Z čehož plyne, že zájem o informovanost v oblasti legislativy mezi studenty zůstal stejný. Našli se ale respondenti, kteří českou legislativu označili za nedostatečnou, což se shoduje s Ježkovou (2016), která k ní má taktéž jisté poměrně zásadní výhrady.

První hypotéza: Znalosti studentů o domácím násilí závisí na studované fakultě. Tato hypotéza byla potvrzena, avšak do výzkumu nebyly zahrnuty všechny fakulty, jak bylo původně v plánu, kvůli úskalí kvantitativní výzkumné strategie. Výsledky ukázaly, že nejlépe na tom skončila Zdravotně sociální fakulta, která dosáhla průměrného počtu bodů 5,7 z možných 8. Nejhůře na tom skončila Zemědělská a technologická fakulta, která dosáhla průměrného počtu 4,2. Zde můžeme předpokládat, že hlavním důvodem bylo humanitní zaměření Zdravotně sociální fakulty před Zemědělskou a technologickou fakultou. Neboť dle Ševčíka a Špatenkové (2011) se jedná o problém, který sahá hodně do oblasti, psychologie a společenských věd.

Druhá hypotéza byla zaměřena na analýzu souvislosti, konkrétně na zkoumání, zda má vlastní zkušenost s domácím násilím vliv na znalosti respondentů o této problematice. Výsledky tohoto výzkumu ukázaly, že zde souvislost je. Respondenti se zkušeností s domácím násilím měli znatelně více znalostí o domácím násilí než respondenti bez této zkušenosti. Nenašla jsem k porovnání žádný zdroj, který by vyvrátil tento výsledek. Ale dle Paprsteinové et. al. (2019), kteří popisují činnost poraden pro oběti, tak zmiňuje, že po identifikaci dopadů jsou oběti odkazovány na další pomáhající instituce a prochází si veškerými procesy v systému, tudíž tu je šance, že oběti, které si prošly domácím násilím a byla jim poskytnuta odborná pomoc, tak mohou mít větší povědomí o této problematice.

Výsledky také ukázaly, že mnoho studentů si není plně vědomo legislativních opatření a právní pomoci. Skrz třetí hypotézu bylo potvrzeno, že vnímání dostatečnosti legislativní ochrany a pomoci obětem domácího násilí závisí na pohlaví. Ukázalo se, že muži mají znatelně menší povědomí o legislativních opatření než ženy, neboť v hojném počtu označili možnost „nevím“.

Čtvrtá hypotéza testovala, zda zájem o kurzy prevence v oblasti domácího násilí je závislý na pohlaví. Výsledky ukázaly, že ženy mají o kurz prevence znatelně větší zájem než muži. Je zajímavé, že u otázky, která zjišťovala, kdo může být obětí domácího násilí, tak pouze 21 mužů označilo odpověď muž. I Čírtková (2008) považuje muže, za nejméně častou oběť domácího násilí. Můžeme polemizovat nad tím, zda si jsou muži dostatečně vědomi toho, že i oni mohou být obětí domácího násilí, nebo si jsou natolik jisti sami sebou, že se do této pozice nikdy nedostanou. Dle mého názoru toto není věc pohlaví. Můžeme si být osobně jisti, že nás tento problém nepostihne, avšak dostatečná prevence nemá hranice. Je důležitá jak pro samotného jedince, aby dokázal identifikovat problém a řešit ho, tak pro ostatní, aby v rámci mezilidských vztahů nezavírali oči nad tím, že se něco takového ve společnosti děje. 87 respondentů odpovědělo, že se setkalo s názorem, že domácí násilí je soukromá věc dotyčného, do které by neměl nikdo zasahovat. Oběti domácího násilí dle odborné literatury nejsou kolikrát schopny si sami zažádat o pomoc což potvrzuje Čírtková (2020) a Policie ČR neposkytne ochranu oběti, pakliže není v přímém kontaktu s probíhajícím násilím nebo pokud k němu nedostane oznámení, že domácí násilí probíhá, tuto skutečnost potvrzuje zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, který umožňuje vykázat pachatele ze společné domácnosti. Podle mého názoru je to otázka charakteru, toho být všímavý ke svému okolí a zajímat se o druhé lidi, aby se přišlo na to, že takový problém u někoho, kdo se bojí říct si o pomoc existuje.

Limitem této práce byl určitě nízký počet respondentů z celkového počtu studentů Jihočeské univerzity a ochota respondentů mužského zastoupení poskytnout odpovědi.

7 Závěr

V první části bakalářské práce byly teoreticky popsány základní informace o problematice domácího násilí, které jsou důležitá pro pochopení laické veřejnosti, která o této problematice ví jen okrajově. Byla zde popsána definice domácího násilí, jak ji vidí jednotliví autoři, dále znaky a formy domácího násilí, které jsou potřeba k identifikaci problému. Dále byla v teoretické části popsána typologie oběti a pachatele domácího násilí. Následně zde byly vypsány mýty kolující ve společnosti spolu s vysvětlením odborníků, které tyto mýty vyvrací. Dále zde byla i kapitola o pomoci obětem, která zahrnovala legislativní rámec a provázanost a spolupráce s jinými institucemi. A nakonec zde byla popsána prevence.

Cílem bakalářské práce bylo zjistit znalostní faktory studentů o domácím násilí. K naplnění tohoto cíle byla využita kvantitativní strategie. Výzkum byl postaven na získávání dat pomocí vlastního dotazníku. Dotazník byl vyplněn 178 respondenty.

Na základě vyplněných dotazníků byly testovány stanovené hypotézy, první hypotéza zněla: „*H1: Znalosti studentů o domácím násilí závisí na studované fakultě.*“ Po otestování se tato hypotéza potvrdila. Výsledky znalostí studentů jsou odrazem studované fakulty. Fakulty s humanitním zaměřením dopadly lépe než fakulty jiného zaměření.

Následující hypotéza „*H2: Míra znalostí o domácím násilí je závislá na vlastní zkušenosti studentů s domácím násilím.*“ U této hypotézy byla taktéž prokázána souvislost. U respondentů, kteří se osobně setkali s domácím násilím byla prokázána větší míra znalostí o této problematice.

Další hypotéza „*H3: Vnímání dostatečnosti legislativní ochrany a pomoci obětem domácího násilí závisí na pohlaví.*“ Po otestování se potvrdilo, že ženy se orientují více v legislativních opatření, než muži, kteří jsou v této oblasti neznalí.

A poslední hypotéza „*H4: Zájem o kurzy prevence na téma domácí a sexualizované násilí závisí na pohlaví.*“ Tato hypotéza byla po otestování potvrzena, ukázalo se, že ženy mají jednoznačný zájem o kurzy prevence oproti mužům, kteří si nebyli jednoznačně jisti, zda by je tato problematika bavila.

Bakalářská práce, konkrétně její teoretická část může posloužit laické veřejnosti k seznámení se s problematikou. Výsledky výzkumu mohou podpořit jednotlivé fakulty,

aby svoje zaměření rozšířily o povědomí o domácím násilí, z pohledu prevence. Může rovněž upozornit organizace, které podporují oběti domácího násilí, aby ve větší míře dávaly vědět o své činnosti, aby se více dostaly do povědomí studentů. Výsledky mohou být využity jako podklad pro zavedení preventivních programů pro studenty na téma domácího násilí na Jihočeské univerzitě.

8 Seznam literatury (zdrojů)

1. BEDNÁŘOVÁ, Z.Z., MACKOVÁ, K., WÜNSCHOVÁ, P., BLÁHOVÁ, K., 2009. *Domácí násilí: zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha: Acorus. ISBN 978-80-254-5422-0.
2. BREHAUT, K., 2019. *The Dangers of Domestic Violence and the Importance of Prevention* [online]. [cit. 2024-8-3]. Dostupné z: <https://ihpl.llu.edu/blog/dangers-domestic-violence-and-importance-prevention>
3. BURIÁNEK, J., KOVAŘÍK, J., ZIMMELOVÁ, P., ŠVESTKOVÁ, R., 2006. *Domácí násilí - násilí na mužích a seniorech*. Praha: Triton. ISBN 80-7254-914-6.
4. BURIÁNEK, J. et al., 2023. *Násilí tváří v tvář: Zkoumání kalamitních podob partnerských vztahů*. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-5260-3.
5. BUSKOTTE, A., 2008. *Z pekla ven: žena v domácím násilí*. Přeložil Monika BURGER. Brno: Computer Press. ISBN 978-80-251-1786-6.
6. CIMRMANNOVÁ, T., 2013. *Krize a význam pomáhajících prvního kontaktu: aplikace v kontextu rodinného násilí*. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-2205-7.
7. CONWAY, H.L., 2007. *Domácí násilí: příručka pro současné i potenciální oběti se zákonem č. 135/2006 Sb. platným od 1. ledna 2007*. Praha: Albatros. Albatros Plus. ISBN 978-80-00-01550-7.
8. ČECH, O., PODHORSKÁ, R., TAMÁŠ OTÁSKOVÁ, J., ŠÍMOVÁ, A., ZIMMELOVÁ, P., 2011. *Domácí násilí z pohledu pracovníků v oblasti sociálních služeb*. České Budějovice: Theia. ISBN 978-80-904854-0-2.
9. ČÍRTKOVÁ, L., 2020. *Domácí násilí: nebezpečné rodinné vztahy ve 21. století*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-806-8.
10. ČÍRTKOVÁ, L., 2008. *Moderní psychologie pro právníky: [domácí násilí, stalking, predikce násilí]*. Praha: Grada. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-2207-8.
11. ČÍRTKOVÁ, L., 2014. *Viktimologie pro forenzní praxi*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0582-1.
12. ČÍRTKOVÁ, L. et al., 2007. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů: příručka pro pomáhající profese*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2014-2.

13. ČUHELOVÁ, K., 2016. *Předběžná opatření ve věcech ochrany proti domácímu násilí*. Praha: Wolters Kluwer. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-341-9.
14. DALIGAND, L., BEDIN, V., 2014. *Násilí v partnerských vztazích*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0718-4.
15. FISCHER, S., ŠKODA, J., 2014. *Sociální patologie: závažné sociálně patologické jevy, příčiny, prevence, možnosti řešení*. 2., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-5046-0.
16. FERGUSON, S., 2023. *What Can Cause or Contribute to Domestic Violence?* [online]. [cit. 2024-06-014]. Dostupné z: <https://www.healthline.com/health/causes-of-domestic-violence#escalating-factors>
17. HENDL, J., 2015. *Přehled statistických metod: analýza a metaanalýza dat*. Páté, rozšířené vydání. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0981-2.
18. HRICOVÁ, A., ONDRÁŠEK, S., URBAN, D., 2023. *Metodologie v sociální práci*. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-3636-0.
19. JAKOBSEN, B., RÅKIL, M., 2022. *Násilí je možné zastavit - Psychologie násilí a terapie pro osoby, které se dopouštějí násilí v blízkých vztazích*. Vydání druhé, rozšířené. Praha: Úřad vlády České republiky. ISBN 978-80-7440-305-7.
20. JU, *Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích* [online]. [cit. 2024-8-5]. Dostupné z: <https://www.jcu.cz/cz/univerzita/o-univerzite>
21. JEŽKOVÁ, V., VOŇKOVÁ, J., 2017. *Vaše právo!: první právní pomoc ženám, obětem domácího násilí* [online]. 9., aktualizované a doplněné vydání. Praha: ProFem [cit. 2024-8-5]. ISBN 978-80-904564-8-8. Dostupné z: https://www.profem.cz/shared/clanky/535/VasePravo-17_web.pdf
22. KAUR, L., KAUR, M., 2023. *Domestic violence against women* [online]. [cit. 2024-7-1]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/375641847_Domestic_violence_against_women
23. KOTKOVÁ, M., 2014. *Domácí násilí v kontextu rodiny a práce*. Brno: Spondea. ISBN 978-80-260-7191-4.
24. PAPERSTEINOVÁ, L., NAVRÁTILOVÁ, J., BOTEK, L., 2019. *Domácí násilí: příručka (nejen) pro pastorační pracovníky*. V Praze: Karmelitánské nakladatelství. Orientace (Karmelitánské nakladatelství). ISBN 978-80-7566-149-4.

25. PIKÁLKOVÁ, S., PODANÁ, Z., BURIÁNEK, J., 2015. *Ženy jako oběti partnerského násilí: sociologická perspektiva*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON). Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-189-3.
26. *Signál pomoci*, 2021. [online]. Detstvibeznasili.cz. Dostupné také z: <https://www.detstvibeznasili.cz/signal-pomoci>
27. STOČESOVÁ, V., ČÁP, D., 2020. *Psychoterapeutická práce s původci domácího násilí: zvládání vzteku, agrese a násilných projevů*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-1655-1.
28. STŘÍLKOVÁ, P., FRYŠTÁK, M., 2009. *Vykázání jako prostředek ochrany před domácím násilím*. Ostrava: Key Publishing. Právo (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-020-0.
29. ŠEVČÍK, D., ŠPATENKOVÁ, N., 2011. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-690-2.
30. ÚLEHLOVÁ, D. et al., 2016. *Problematika domácího násilí pro zdravotnické pracovníky*. Druhé přepracované vydání. Brno: Spondea. ISBN 978-80-270-1120-9.
31. VÁGNEROVÁ, M., 2014. *Současná psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0696-5.
32. VARGOVÁ, B., POKORNÁ, D., TOUFAROVÁ, M., 2008. *Partnerské násilí*. Praha: Linde. ISBN 978-80-86131-76-4.
33. VOŇKOVÁ, J., OPLATEK, D., 2015. *Vraždy v kontextu domácího násilí*. Praha: proFem. ISBN 978-80-904564-3-3.
34. VOŇKOVÁ, J., SPOUSTOVÁ, I., 2016. *Domácí násilí z pohledu žen a dětí: právní stav k 1.1.2016*. 3. přepracované vydání. Praha: proFem. ISBN 978-80-9045-645-7.
35. Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, 2006. In: *Sbírka zákonů České republiky*. částka 37, s. 1257-1289. ISSN 1211-1244.
36. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, 2008. In: *Sbírka zákonů České republiky*. částka 91, s. 4086-4116. ISSN 1211-1244.
37. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, 2009. In: *Sbírka zákonů České republiky*. částka 11, s. 354-461. ISSN 1211-1244.
38. ZANDLOVÁ, M., JANTULOVÁ, M., NOVOTNÁ, H., ŠPAČEK, O., 2019. *Metody výzkumu ve společenských vědách*. Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy. ISBN 978-80-7571-025-3.

9 Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Pohlaví.....	35
Obrázek č. 2: Studovaná fakulta	36
Obrázek č. 3: Informovanost společnosti o domácím násilí.....	37
Obrázek č. 4: Vlastní informovanost o domácím násilí.....	38
Obrázek č. 5: Příčiny domácího násilí	39
Obrázek č. 6: Formy domácího násilí	40
Obrázek č. 7: Znaky domácího násilí	41
Obrázek č. 8: Prevence domácího násilí	42
Obrázek č. 9: Oběti domácího násilí.....	43
Obrázek č. 10: Pachatel domácího násilí	44
Obrázek č. 11: Znaky pachatele.....	45
Obrázek č. 12: Vlastní zkušenost s domácím násilím	45
Obrázek č. 13: Pomáhající instituce	46
Obrázek č. 14: Pomáhající profese	47
Obrázek č. 15: Pohled na legislativu	47
Obrázek č. 16: Organizace pomáhající obětem domácího násilí.....	49
Obrázek č. 17: Odkaz na organizace	50
Obrázek č. 18: Webové stránky, profily, podcasty	51
Obrázek č. 19: Formy pomoci	52
Obrázek č. 20: Signál pomoci.....	53
Obrázek č. 21: Mýty o domácím násilí.....	54
Obrázek č. 22: Instituce/poradna na JU	55
Obrázek č. 23: Zájem o kurzy prevence na JU	55
Obrázek č. 24: krabicový graf u H1	57
Obrázek č. 25: krabicový graf u H2.....	58

10 Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Analýza rozptylu: p-hodnota a popisné statistiky.....	56
Tabulka č. 2: Tukeyho post-hoc test: tabulka p-hodnot.....	57
Tabulka č. 3: Welchův t-test: p-hodnota a popisné statistiky.....	58
Tabulka č. 4: Kontingenční tabulka a chí-kvadrát test	59
Tabulka č. 5: Kontingenční tabulka a chí-kvadrát test	60

11 Seznam příloh

Příloha č. 1: Vlastní dotazník

1 Identifikujete se jako?

- Muž
- Žena
- Jiné

2 Na jaké fakultě Jihočeské univerzity studujete?

- Ekonomická fakulta
- Filozofická fakulta
- Pedagogická fakulta
- Přírodovědecká fakulta
- Fakulta rybářství a ochrany vod
- Fakulta zemědělská a technologická
- Teologická fakulta
- Zdravotně sociální fakulta

3 Myslíte si, že je společnost dostatečně informovaná o problematice domácího násilí?

- Rozhodně ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Rozhodně ne

4 Myslíte si, že vy osobně máte dostatek informací o domácím násilí?

- Rozhodně ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Rozhodně ne

5 Co je podle vás příčinou domácího násilí?

- Napodobování vzorců chování v rodině, v níž jedinec vyrůstá, transgenerační přenos
- Duševní porucha, psychopatie, sociopatie
- Alkoholismus, drogy
- Žárlivost
- Patriarchální/matriarchální uspořádání rodiny
- Prostě si o to oběť říkala a určitě k tomu byl pádný důvod
- Nevím

6 Jaké formy domácího násilí znáte?

- fyzické násilí
- psychické násilí/emocionální násilí
- sexuální násilí
- sociální násilí
- ekonomické násilí
- zneužívání „práv“ muže
- materiální násilí
- latentní násilí (strach, že k násilí znovu dojde)
- stalking
- Žádné

7 Jaké znaky jsou podle vás charakteristické pro domácí násilí?

- Jednorázový násilný incident
- Neměnnost rolí (oběť X pachatel)
- Cyklický dlouhodobě opakující se charakter
- Eskalace násilí
- Násilí mezi osobami blízkými
- Násilí mimo kontrolu veřejnosti za zavřenými dveřmi
- Uplatňování moci a kontroly
- Nevím

8 Jak se podle vás lze preventivně bránit proti domácímu násilí?

- Včasná identifikace problému
- Udržování sociálních vazeb mimo domov
- Vědět kam se obrátit o pomoc
- Nelze
- Nevím

9 Jakých cílových skupin se dle vašeho názoru dotýká domácí násilí nejvíce?

- Muž
- Žena
- Dítě
- Senior
- Osoba se zdravotním postižením
- Nevím

10 Kdo je podle vás nejčastěji pachatelem domácího násilí?

- Muž
- Žena
- Dítě
- Senior
- Osoba se zdravotním postižením
- Nevím

11 Jak se podle vás může identifikovat pachatel domácího násilí?

- Může to být kdokoliv
- Osoba „dvojí tváře“
- Jedná agresivně vůči okolí, má problém se zákonem, i s uznáváním autorit
- Manipulativní jedinec
- Nedokáže řešit konflikty jinak než násilím
- Nevím

12 Setkali jste se někdy s domácím násilím? (přímo i nepřímo)

- ANO
- NE

13 Jaké znáte instituce, které se podílejí na pomoci obětem trestných činů domácího násilí?

- Policie ČR
- Probační a mediační služba
- Orgány sociálně právní ochrany dětí
- Záchranná služba
- Intervenční centra
- Neziskové organizace
- Soudy
- Neznám žádné

14 Jaké znáte profese, které se podílejí na podpoře obětí domácího násilí?

- Psycholog
- Pedagog
- Praktický lékař
- Pediatr
- Sociální pracovník
- Neznám žádné

15 Je podle vás dostatečně legislativně ošetřena problematika pomoci obětem domácího násilí?

- ANO
- NE
- NEVÍM

16 NEPOVINNÉ/ Pokud jste na předchozí otázku odpověděli NE, napište prosím kde tedy vidíte mezery v české legislativě, která má chránit oběti domácího násilí?

17 Znáte nějakou konkrétní organizaci, která pomáhá obětem domácího násilí?

- Bílý kruh bezpečí
- SPONDEA
- ROSA
- Linka pomoci obětem kriminality domácího násilí (116 006)
- Centrum LOCIKA
- Linka bezpečí (116 111)
- Dětské krizové centrum
- Fond ohrožených dětí
- Magdalenium
- Žádnou organizaci neznám

18 Kde jste se o organizacích dozvěděl/a

- Na sociálních sítích
- Reklamní spot
- Od rodiny/kamaráda/spolužáka
- Ve škole
- Na billboardu
- Žádnou organizaci neznám

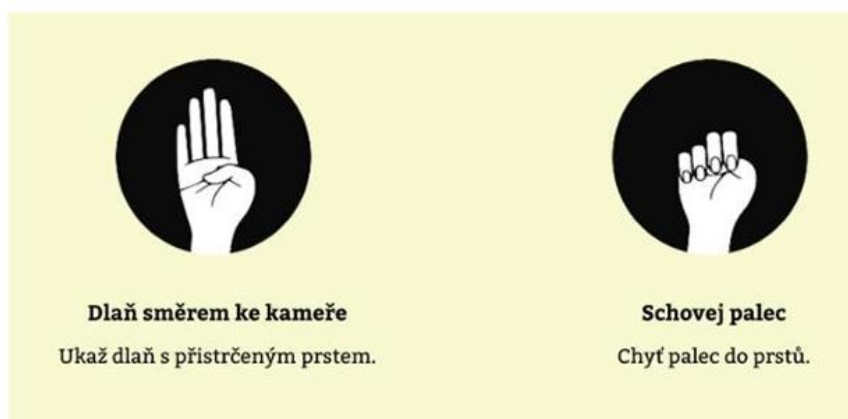
19 Zaškrtněte, webové stránky, profily na soc. sítích nebo podcasty, které znáte a které poskytují pomoc a osvětu o domácím násilí?

- @pod.svicnem
- @mluvmeonasili
- @neodkladej.to
- @profem.cz
- @neznamenane
- @to.po.tom
- @beztrestu
- @hlas.proti.nasili
- @verimti.cz
- @stop_nasili
- Stopnasili.cz
- mlceniboli.cz
- Neznám žádnou

20 Znáte nějakou z těchto forem pomoci v rámci krizové intervence?

- Osobní
- Telefonická
- Chatová
- Emailová
- Neznám

21 Znáte tento mezinárodní signál pomoci?

(Signál pomoci, 2021)

- ANO
- NE

22 S jakými mýty o domácím násilí jste se setkali při komunikaci s rodinou, přáteli či spolužáky?

- „ oběť provokovala, může si za to sama“
- „ domácí násilí se vyskytuje jen v sociálně slabých, nevzdělaných a problémových rodinách“
- „ alkohol a drogy jsou příčina domácího násilí“
- „ pachatel domácího násilí je snadno rozpoznatelný, jedná se o impulzivního, nevzdělaného a duševně nemocného člověka“
- „ se svojí povahou nevypadá, že by ji někdo bil“
- „ kdyby chtěla, mohla dávno odejít, zřejmě jí to nevadí“
- „ bylo toho na něj moc, není divu, že mu ujela ruka“
- „ je to jejich soukromá věc, do které se nemá nikdo plést“
- „ páchat domácí násilí je nevyhnutelné, pakliže jej člověk zažíval v dětství“
- „ škoda rány, která padne vedle“ (při výchově dětí)
- S žádnými jsem se nesetkal/a

23 Znáte nějakou instituci/poradnu kam se obrátit o pomoc na Jihočeské univerzitě?

- ANO
- NE

24 Přivítali byste nějaké kurzy prevence na téma domácí a sexualizované násilí na Jihočeské univerzitě?

- ANO
- NE
- NEVÍM

Zdroj: Vlastní výzkum, 2024

Příloha č. 2: Bodování znalostí o domácím násilí

Otázka	Bodování
6	9 správných variant odpovědí, tj. 0, 1/9, 2/9 atd. až 8/9, 1
7	0, 1/6 ... 5/6, 1
8	0, 1/3, 2/3, 1
11	0, 1
13	0, 1/7 ... 6/7, 1
14	0, 1/5 ... 4/5, 1
17	0, 1/9 ... 8/9, 1
21	0, 1

Zdroj: Vlastní výzkum, 2024

Příloha č. 3: Odpovědi na otázku č.16

1	Ž	„ Všude kam se podívám. A nepřijetí Istanbulské úmluvy!!!“
2	Ž	„ Zvýšení trestů za znásilnění, podpora sociálního bydlení“
3	Ž	„ Společnost by měla brát větší ohled“
4	M	„ Nízké tresty, nulová podpora obětí“
5	Ž	„ Sekundární viktimizace obětí, nízké sazby pachatelů“
6	Ž	„ Řeší pouze fyzickou a sexuální formu násilí. Definice sexuálního násilí je nedostatečná a zastaralá. I v odborné veřejnosti ovlivňuje jejich reagování a rozhodování spousta stereotypů a předsudků, malá informovanost odborné veřejnosti.“
7	Ž	„ Vidím, určit problém v případě násilí páchaném ženou vůči muži“
8	Ž	„Zvýšení trestu“
9	Ž	„ Neřeší se, dokud se nestane nic vážného“
10	Ž	„ Obětím skutečně nikdo nepomáhá. Pouze papírově“
11	Ž	„ Obecně je problém s definicí násilí - viz problematika sexuálního napadení“
12	Ž	„ nutnost přijetí Istanbulské úmluvy“

13	Ž	<i>„ Podceňuji se případy, kdy oběti je muž (dle mého názoru, toho, co jsem slyšela) “</i>
14	Ž	<i>„ Platilo to tedy hlavně před změnou zákona o sexuální násilí, ale myslím, že jeho "propsání" do praxe bude ještě trvat. Oběti sexuálního násilí v manželství tak budou mít stále těžké vinu druhého prokázat. “</i>
15	M	<i>„ Nedostatečný bezpečný prostor/zázemí pro oběti, které pak nemají kam jít. “</i>
16	Ž	<i>„ Např. pracovníci IZS budou držet vždy při sobě, i když všichni vědí, že mají kolegu násilníka. “</i>
17	Ž	<i>„ Nízké tresty “</i>
18	M	<i>„ Malé tresty, benevolence úřadů, nedostatečná ochrana obětí “</i>
19	Ž	<i>„ nepřiměřeně nízké tresty pro pachatele “</i>
20	Ž	<i>„ Často když už si někdo dokáže říct o pomoc není vyslyšen, protože se z toho násilník dokáže vykecat nebo přemluví osobu, na které násilí provádí, že se nic neděje a je to normální “</i>
21	Ž	<i>„ Nevím přesně, jak přesně to je legislativně ošetřeno...ale fyzické a emoční zneužívání dětí vnímám jako extrémně časté a společností bráno jako "normální"- v tom smyslu, že je "normální" dítě seřezat, když zlobí atd.. Takže bych řekla, že i když si v legislativě nejsem jistá, dostačující mi ve vztahu k dětem nepřijde. “</i>
22	M	<i>„ Já si myslím, že celkově není možné bránit domácímu násilí, bez omezení svobody, nebo práv. Jediné co můžeme je bránit v opakování a přispívat prevenci. “</i>
23	Ž	<i>„ Bagatelizace problému “</i>
24	Ž	<i>„ Tresty pro násilníky jsou nízké “</i>
25	M	<i>„ Domácí násilí se těžko dokazuje “</i>
26	Ž	<i>„ Zas tolik do toho nevidím, ale řekla bych, že velký problém je v nízkých trestech pachatelů těchto činů, kteří často odcházejí jen s podmínkou. To mimo jiné i přispívá nízkému počtu hlášených případů (například u znásilnění) “</i>
27	Ž	<i>„ V oblasti ochrany dětí - myslím, že máme díry pokud ne legislativní tak v rozsudcích u soudu o péči o dítě. Myslím tím např. situaci, kdy je jeden z rodičů usvědčen z násilí na druhém rodiči, ale ne na dítěti, a přesto je rozhodnuto o střídavé péči. Přijde mi to pobuřující. “</i>

28	Ž	„ Chápu, že je složité právně dokázat kdo je oběť (potřeba důkazů, za které se oběť může stydět) a kdo agresor. Pokud se ale soudně rozhodne, kdo je agresor, nepovažuji většinou vyšší trestů za dostatečnou. Např při sex. násilí, kdy si oběť nese závažné následky celý život“
29	M	„Většinou mi přijde že je domácí násilí bráno jako totální banalita. A když už se to oběť rozhodne řešit tak to obvykle má scénář „můžeš si za to sám“ nebo „to je přece normální“
30	Ž	„ Větší tresty pro agresora. (větší tresty jsou potřeba u všeho)“
31	M	„ Zvýšit tresty a vymahatelnost“
32	Ž	„ Když chce například žena odejít ze strašného vztahu, je pro ni obrovský problém začít nový život, když nemá podporu rodiny, má třeba děti a násilník ji stíhá a hledá úplně všude.“
33	Ž	„ Je těžké proti násilníkům vystoupit. Těžké dokazování činů často způsobí pouze podmínku pro pachatele. Proto oběti často nechtějí dělat velké kroky, aby se jim pak pachatel nemstil.“
34	Ž	„ Pachatel odchází od soudu s nízkými tresty anebo jenom podmínkou, to nikomu nezabrání znovu někomu ubližovat.“
35	M	„ Největším problémem je dostat ze společné domácnosti člověka, který je týrá.“

Zdroj: Vlastní výzkum, 2024

12 Seznam zkratek

Apod.- A podobně

DN – domácí násilí

Např.- například

Tzv.- takzvaně